ROMAN PENTRU COPII

AVENTURILE LUI GOANGĂ ȘI TÂRLICĂ

de

D. IONESCU MOREL

DESENE DE B'ARG ȘI ANESTIN

EDIȚIA 4

EDITURA UNIVERSUL

D. IONESCU MOREL

AVENTURILE
LUI
GOANGĂ ŞI TÂRLICĂ

ROMAN PENTRU COPII

DESENE DE B'ARG ŞI ANESTIN

EDIŢIA IV-a

EDITURA ZIARULUI „UNIVERSUL" STR. BREZOIANU Nr. 23-25
1 9 4 3

Silviei mele
şi tuturor copiilor cuminţi.

PARTEA I-a

VĂ PREZINT PE DOMNII GOANGĂ ŞI TÂRLICĂ

I

Zică

Cine-o vrea să zică —
Şi ce-o vrea,
Cât i-o plăcea;
C'or mai fi, adică
Decât Goangă şi Târlică
Şi-alţi copii
Vrednici în năzdrăvănii,
Care sparg şi care strică!
Or mai fi,
Că-i lumea mare!...
Or fi mulţi câţi peşti în mare,
Câte stele cerul are,
Mulţi câţi nu-i poţi socoti;
Or mai fi!

Dar ca Goangă şi Târlică
La năzbâtii bravi eroi,
Şi'nţelepţi la tărăboi,
Lucru-i lesne
De'nţeles:
Nu găseşti aşa prea des!
Au program de-activitate;
Şi ce variat program!
Azi de pildă au spart un geam,
Un binoclu şi-un joben;

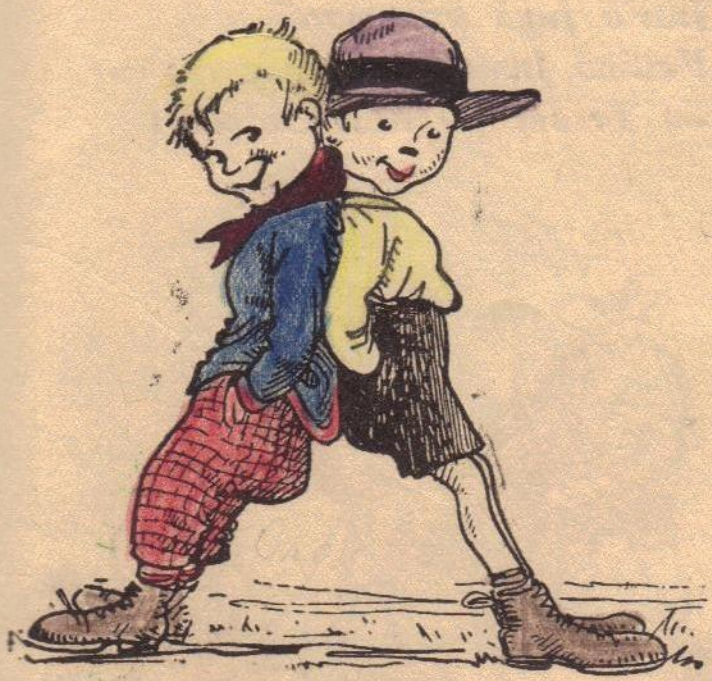

Iar din coada unui câine
Au făcut băieții-un tren:
I-au legat un tingiroi,
Două cratiți și-o ulcică;
Pe când Goangă și Târlică
Prind să-l mâne din'apoi
Intr'o fugă prin noroi,
Vestind lumea'n gura mare:
— Trenul pleacă'n Dorohoi!

Apoi omenirea-i vede
Hoinărind pe străzi hai-hui,
Ca doi câini ai nimănui!...
Şi când un tramvai mai plin e,
Cine'n spate crezi că-i... Cine?
— Firma Goangă e, vezi bine!

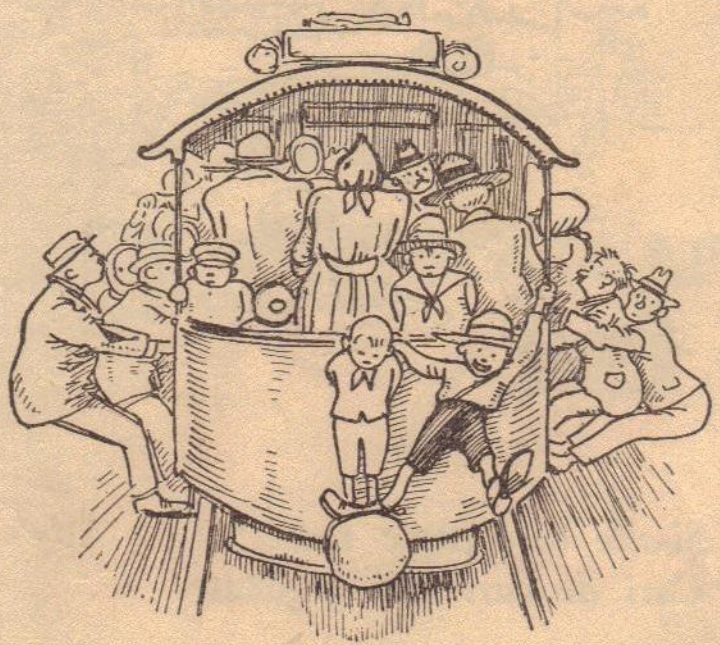

La Crăciun s'au furișat
Și s'au dus la patinat.
— Cine-i puseră să plece?
Vai și chiu!
Gata-gata să se'nnece
Subt o copcă 'n Cișmigiu!...

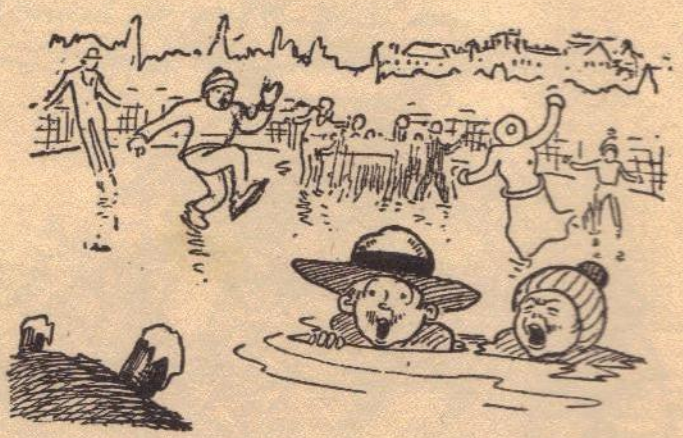

Și-alte câte fapte toate,
Cari de cari mai gogonate!

* * *

Dar mai bine să vă spun
Toate poznele la rând;
Și-oți vedea și voi ca mine
Ce le trece lor prin gând:

POZNA CE-O FĂCURĂ SAFTEI

II

Safta-i la bucătărie
Cu serviciul. Grijă are,

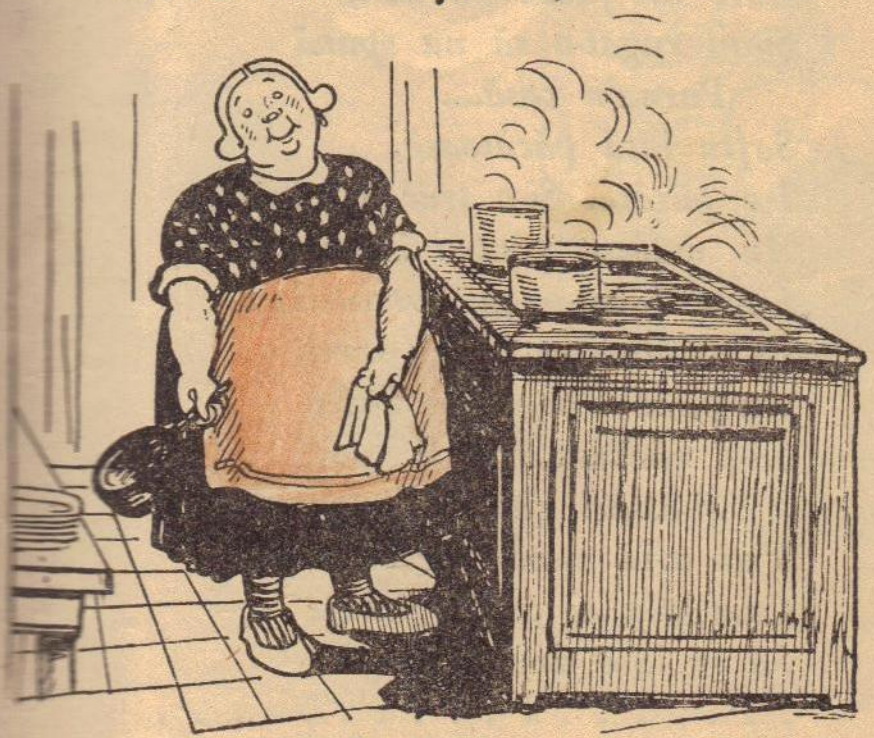

Să gătească de mâncare.
Iar când face — cum se 'ntâmplă
Uneori câte-o prostie,

Sau vreo poznă curioasă,
Toată pricina s'o ştiţi:
E că Safta-i somnoroasă...

. . . . . .

Şi cum Goangă şi Târlică,
Ii purtau necaz din ziua
Când au spart în a lor joacă,
Din greşeală.... un borcan,
Care nu făcea un ban,
Şi-au rugat-o să nu spună
Pozna'n casă....
Safta însă păcătoasă,
I-a pârât... Şi-o trântă bună
Au mâncat pentru isprava
Ce-au făcut-o cu borcanul...!
Ei de-atuncea întreg anul,
Au pândit pe biata Safta
Să-şi răzbune....
Şi-astăzi gata,
Veţi afla numai decât
Cum ştiu ei ca s'o înveţe
Să se lase de pârât....

. . . . . .

Safta doarme obosită
Şi în somn uşor visează
... Că e zână fericită...!

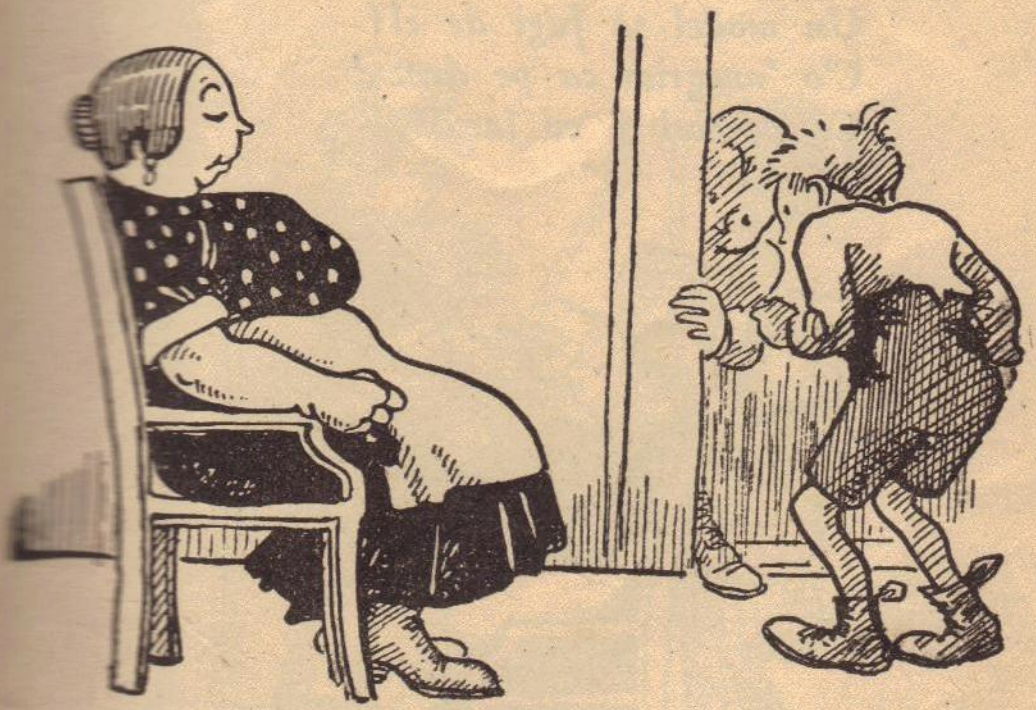

* * *

Cu vopsea dintr'o ulcică,
Cu-un joben şi cu-un penel,
Domnii Goangă şi Târlică
Fac din Safta un model,
Un model să fugi de el!
C'o 'nnegrise ca pe dracul
Cu penelul şi cu lacul!

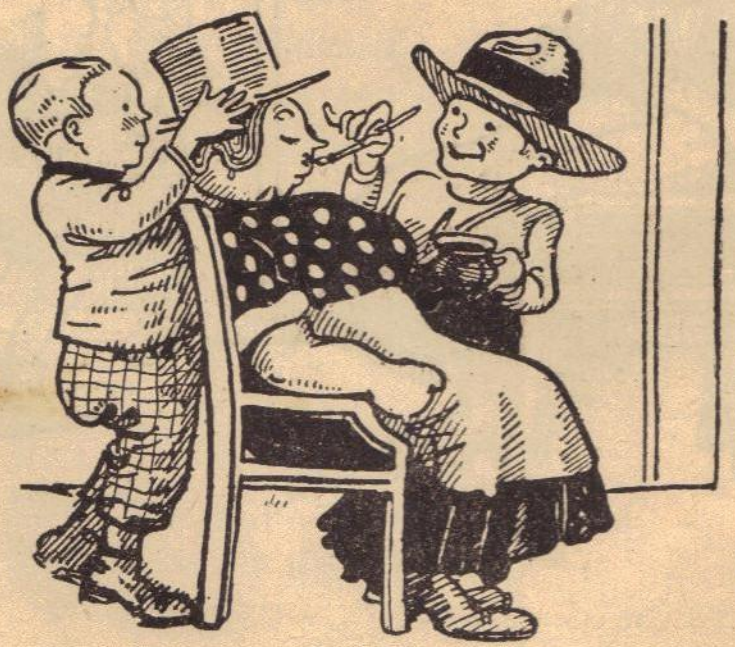

Ia priviți cum doarme Safta!
Parcă e vestitul claun
Dela panorama Braun!...

* * *

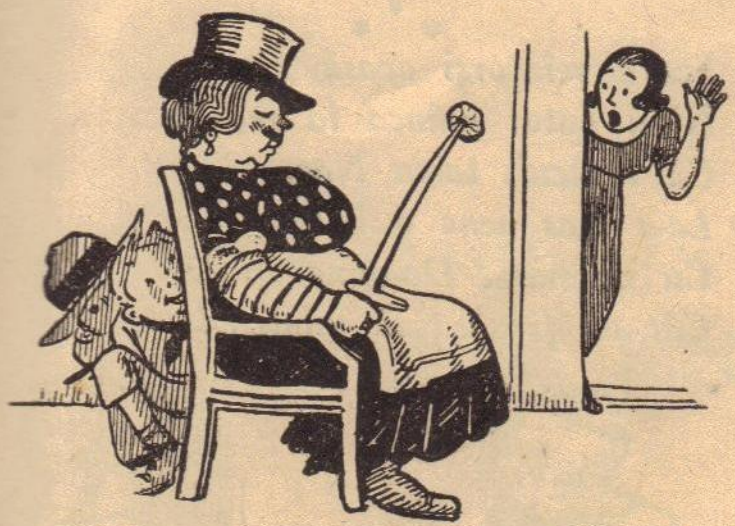

Iară dracii de copii
Mulțumiți de răzbunare,
Stau ascunși și râd într'una,
Fac un haz nespus de mare...!
Și-ar fi râs poate și-acuma;
Insă mama intră'n casă,
Vede tot și-i furioasă.

Pe când Goangă şi Târlică
(Presimţind cam ce-o să zică)
O tulesc la sănătoasă....;
Iar în urma lor se-aude
Sgomot mare 'ngrozitor,
Şi pe Safta care strigă:
— De i-oi prinde, îi omor!

* * *

Seara reîntorşi acasă,
N'au putut mânca la masă:
Că tătucul, taica Nae,
Le-a tras nene o bătae
Cu nuiaua... Doamne sfinte,
Cât or fi să ţină minte...!

DE-A BABA OARBA
CU MOŞ IZNAV

III

În vacanță... Este vară!
Îi găsim pe toți la țară,
Stând de-o vreme bunicică:
Tatăl, mama, Safta noastră,
Și pe Goangă și Târlică.

* * *

Moș Iznav, văcar bătrân,
Cu cireada la pășune,
Să-i mai treacă de urât,
La copii povești le spune

Vara-i ziua an şi-i soare...
Parcă-i veşnic sărbătoare!
. . . . . .
. . . . . .
Intr'o zi, aşa... la toacă,
Zi frumoasă, lucea iarba,
Vremea-i îndemnă la joacă
Şi'ncepu cu:
— Baba oarba!

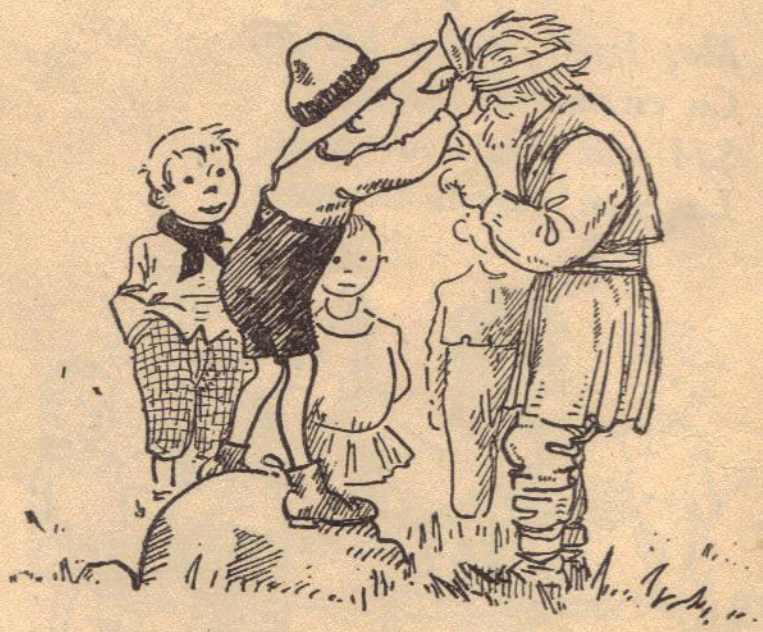

Prind cu toții să se joace!

. . . . . .

Cată moșu 'ncolo 'ncoace,
Ca să 'nșface pe copii...;
Insă Goangă și Târlică
Umblă tot cu șmecherii.

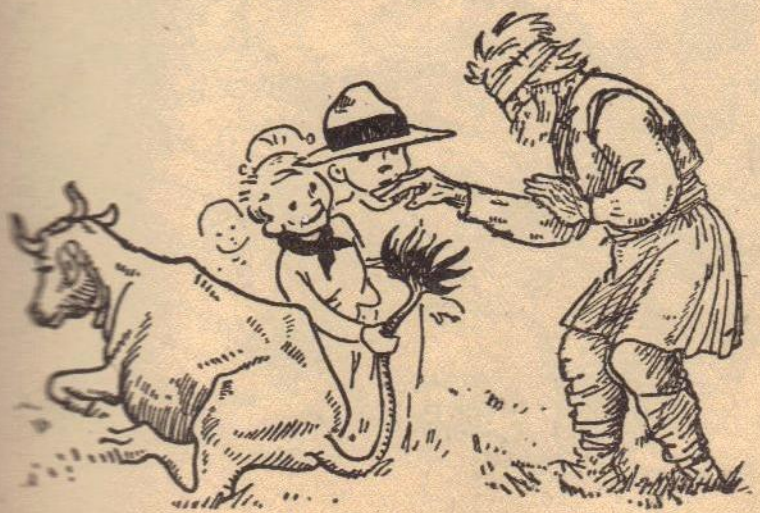

— Ce să-i prinzi? Ei fug ca dracii!

. . . . . .

Iară moşul, vai, săracul,
— Mai copil ca toţi copiii —
Prinse'n mână...
Voi ce credeţi?
Prinse'n mână... coada vacii...!

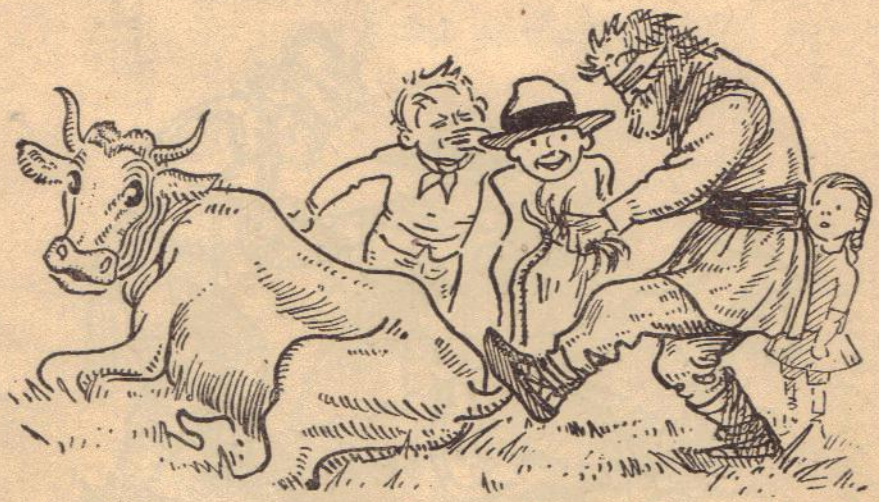

Iar când s'avântă mai tare,
Bietul moș nevinovat,
Iată-l pe-a vacii spinare:
Călăreț la ochi legat!

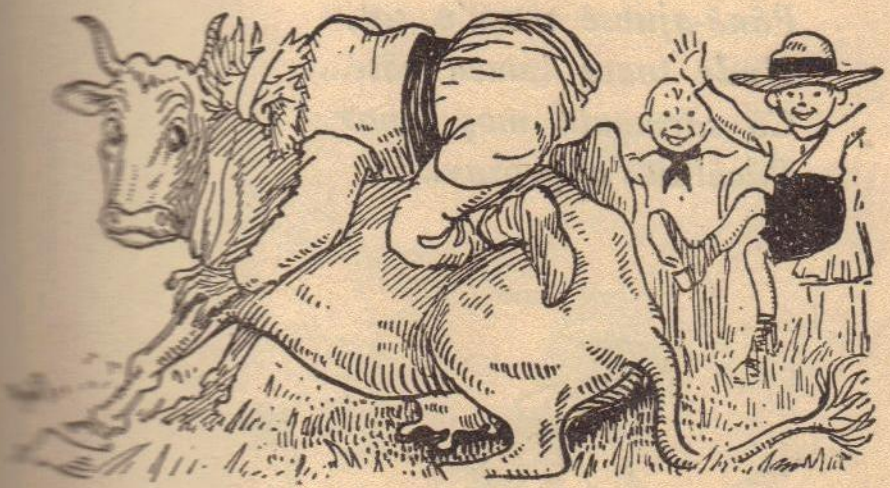

Şi de! vaca... vaca-i proastă!
Dobitoc needucat.
Ea fugi cu el călare,
Peste câmp, peste răzoare;
L'a plimbat,
Până-ajunse moşu'n sat,
Unde toată lumea râse...,
Că sărmanul moş Iznav
Păcălitu-s'a grozav...!

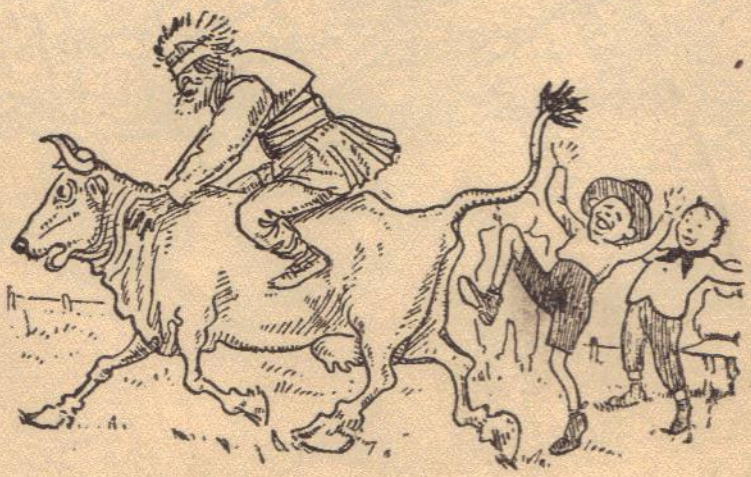

Apoi cei doi bidivii
Alergară 'n lunci, la vii
După alte strengării...

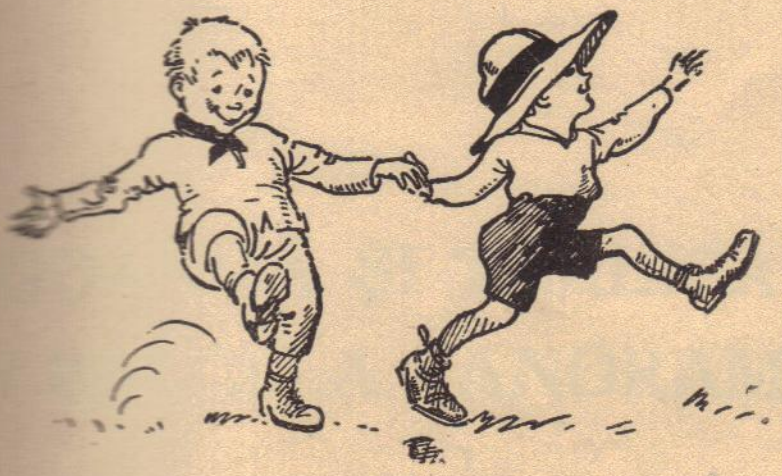

GOANGĂ ŞI TÂRLICĂ
ÎN BÂLCI LA PANORAME...

IV.

Iată-un bâlci cu panorame
Cu flașnete, cu reclame,
Cu moriști ce se 'nvârtesc,
Și păpuși care vorbesc;
Căișori ce fug nebuni,
Călăreți ce fac minuni!...
Capete de căpcăuni!
Maimuțoi mâncând căpșuni;
Cu trompete, cu gogoși,
In sfârșit, cum e la moși!...

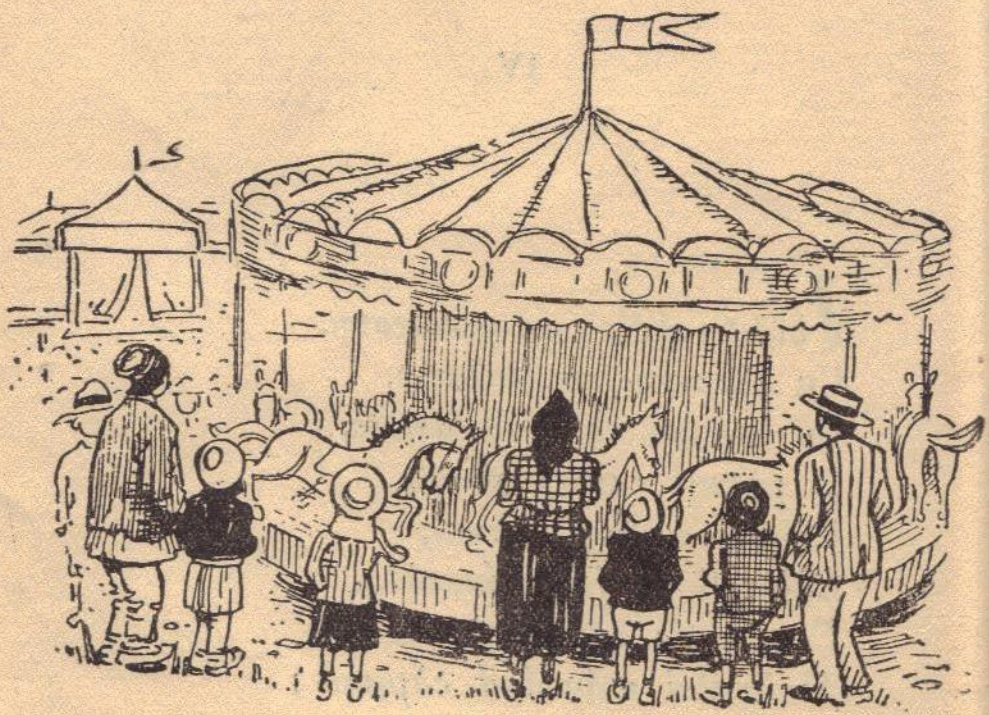

Din iuțeală Goangă 'nhață
Un drug, de care s'agață,

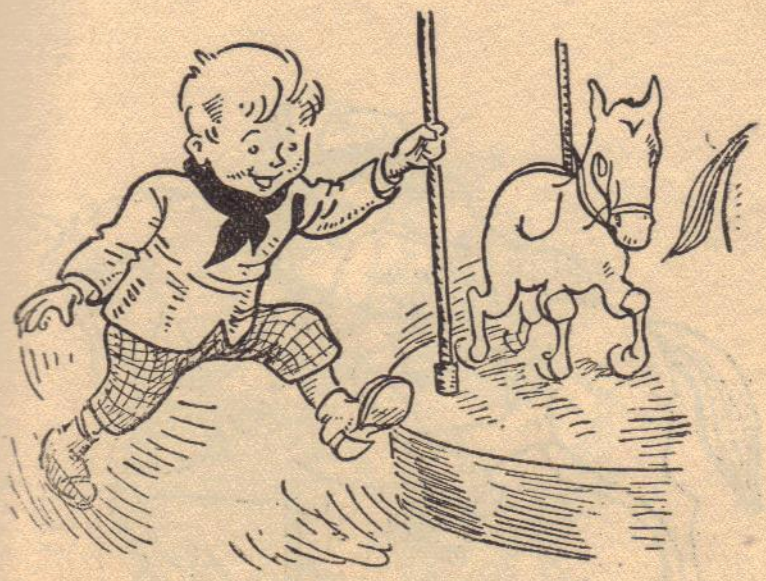

Şi Târlică tot aşa
A ales un cal cu şea.

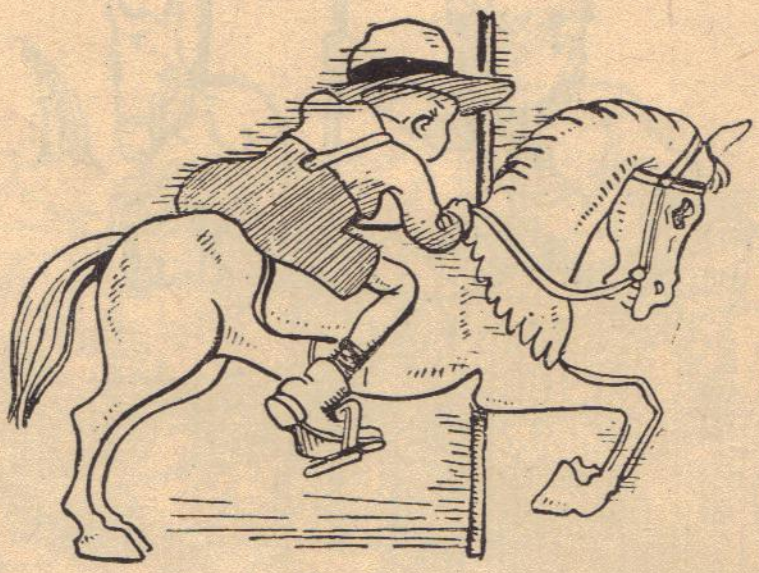

Zboară cal și călăreț...
(Călăreț-un omuleț!)

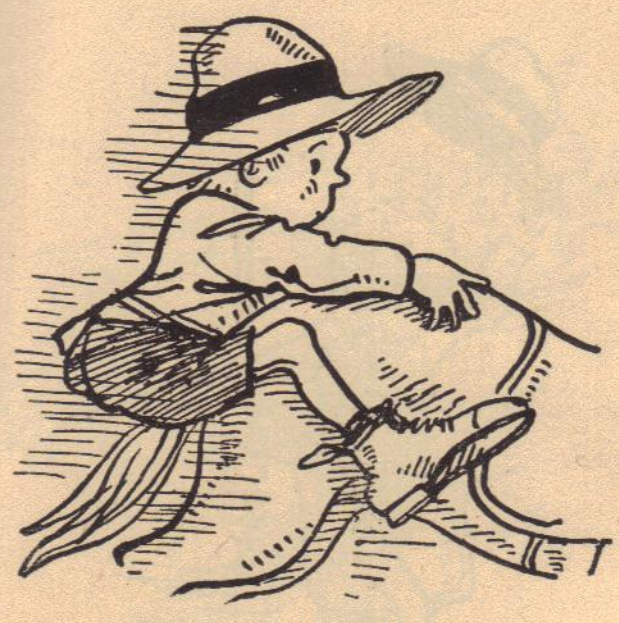

— Hii... căluț, iute ca vântul
Să se mire tot pământul!

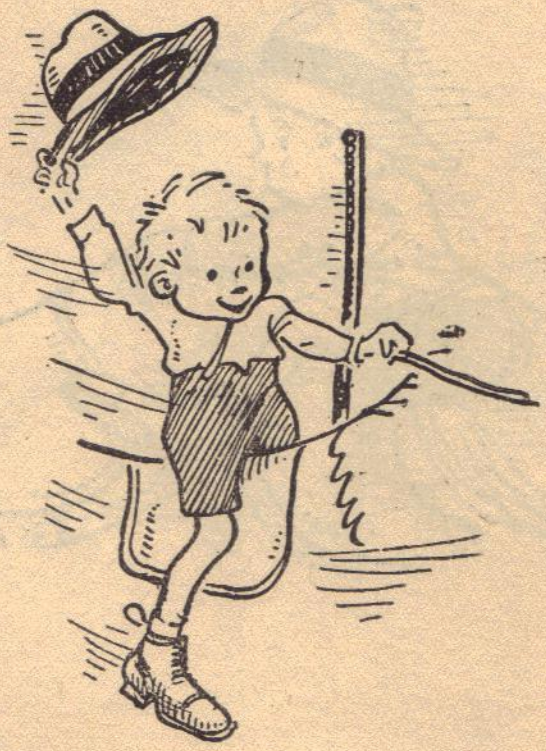

Gazngă face „figuri".
Ştie,
Ca la circ... acrobaţie.

Insă calul năvârlos
Asvârli voinicul jos !

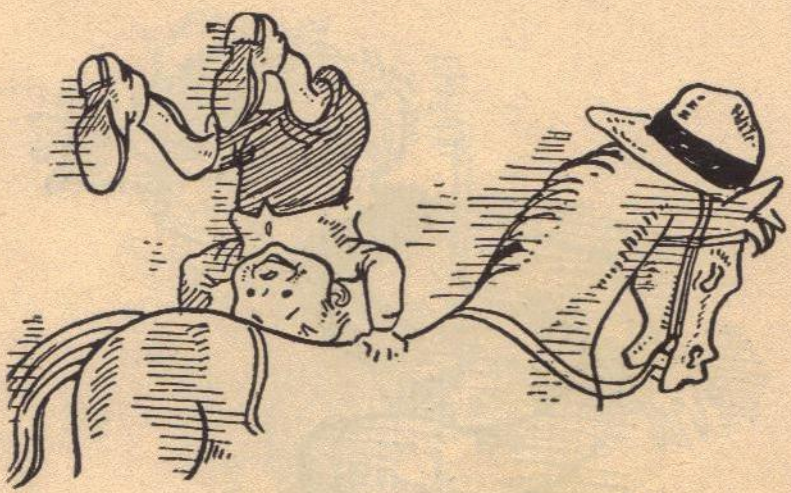

Trică i-a răspuns perfect
C'un alt număr de efect.

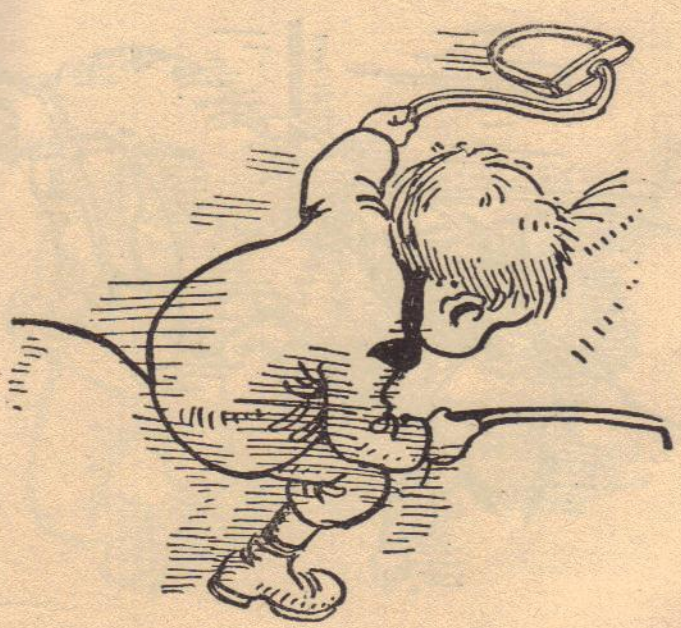

Şi-a făcut pe dată-aşa,
„O figură“... şi mai grea...

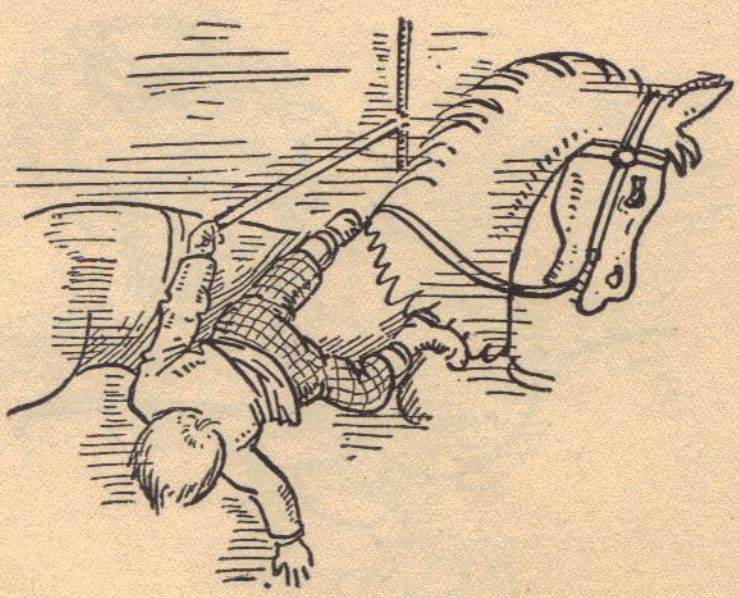

Fu o 'ntrecere de care
Don'Patron pe cât se pare,
Ne având un simț artistic
Pentru genu-echilibristic...

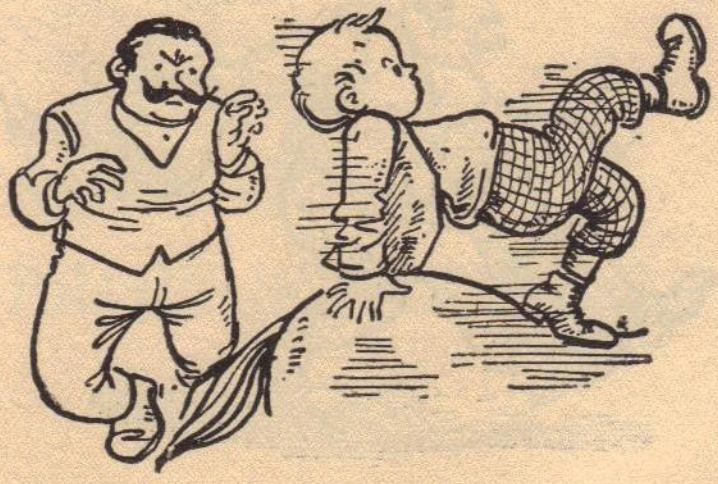

Inhăţă mitocăneşte,
Pe isteţii mei amici
Şi-i svârli ca la popici.

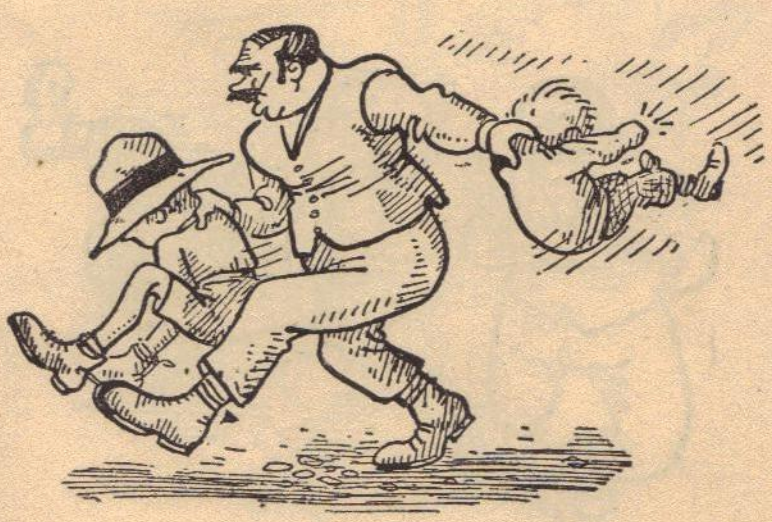

ÎNTÂMPLAREA CU PROPRIETARUL CASEI

V.

Goangă şi Târlică stau
Intr'o casă cu etaj,
Şi când urcă sau coboară
Fac ştrengarii mult tapaj:
Dau alarmă'n toată casa,
Ţipă, sbiară, fără frică,
Fac scandalul cel mai mare
Fraţii Goangă şi Târlică!
Ei troznesc mereu cu biciu,
Şi răcnesc, că zău, i-ai crede,
Că-s ieşiţi dintr' un ospiciu...

Din pricina asta, iată,
Că vecinii ies afară
Blestemându-i toți în cor,
Și făcându-i de ocară,
Strigă - așa în urma lor:

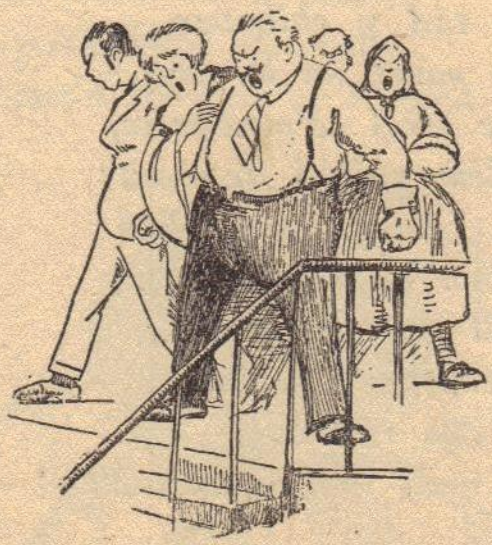

— V'a cuprins iar nebunia?
„Haimanale păcătoase,
„Ce nu știți ce-i omenia!
„Vreți să ne goniți din case?
„Ne-ați luat clipa de odihnă,
„Somnul nostru a dispărut,
„Masa n'o mai luăm în tihnă
„Dracu, parcă v'a făcut...!
. . . . . .
„Dar sosi-va ziua'n care

„Ne-om scăpa de tărăboi
„Şi-oţi vedea atunci ce'nseamnă
„Intre noi şi voi : război !"

* * *

Dar ei râd şi chihotesc,
Lor de vorbe nu le pasă,
Râd de crezi că'nnebunesc,
Şi-o tulesc grăbiţi de-acasă;
Căci şi Goangă şi Târlică
Deşi spun că nu au frică,
Insă cât sunt de nebuni,
Ştiu zicala din străbuni :
„Fuga este ruşinoasă
Dar e mult mai sănătoasă"

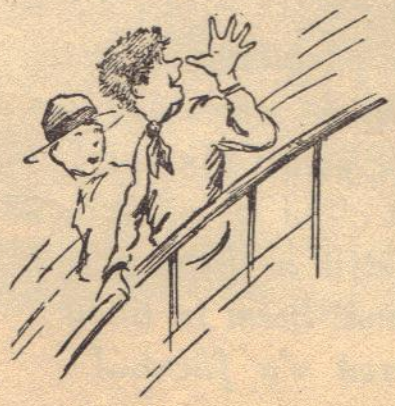

Ascultați acum, bădie,
Boroboața ce-au făcut;
Toată omenirea știe
Faptul cum s'a petrecut!
Este vorba de o scară,
O pârdalnică de scară
Ce-are'n dreptul ei o bară

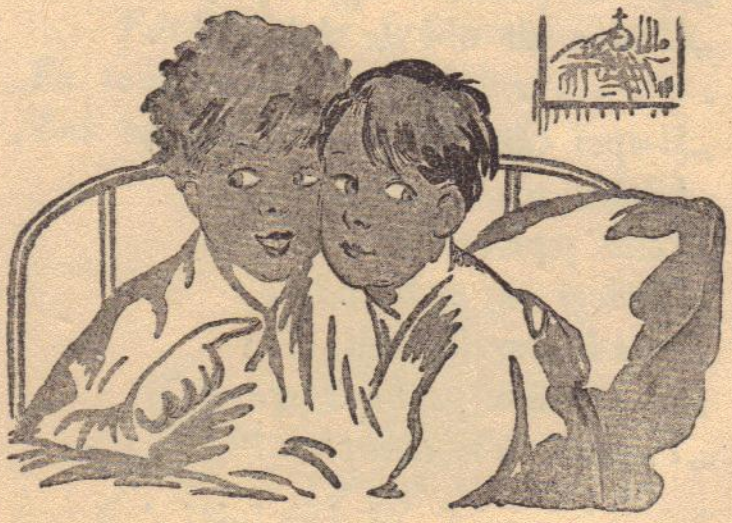

Cum o are orice scară
Dela mine, dela tine,
Dela orice scară'n fine...!
Numai ea e cu pricina

Numai scara, bat-o vina!
Ascultați
și judecați
Și la urmă
condamnați...!
Astăzi Goangă și Târloacă
Cam așa au șopotit
Când din somn ei s'au trezit:
„O pornim din zori la joacă,
„Iar la școală tragem fit;
„Cartea nu ni-i de folos...!
. . . . . .
„Și-apoi când ne vom da jos,
„Lăsăm scara, c'are trepte
„Peste șeptezeci și șepte...!
„Înțelegi tu, măi, bădie,
„Ăsta-i marele meu plan
„Să sburăm pe bara scărei
„Taman ca'n aeroplan!“
. . . . . .
. . . . . .

Judecata și vorbirea
Ca și toată împlinirea
E făcută

Bănuiți, copii,... de cine?
— De amicul Gongulică!
— Așa este vezi prea bine!
Cică
El e șmecher și dibaci
Minte'n el ca'n zece draci!
. . . . . .
— Înțelesu-te-am, măi frate,
„Planu-i bun și ai dreptate
(I-a răspuns Târlică'n dată
Fără pic de judecată)
„Eu te-ascult numai pe tine!
„Tot ce hotărești,... e bine!"

* * *

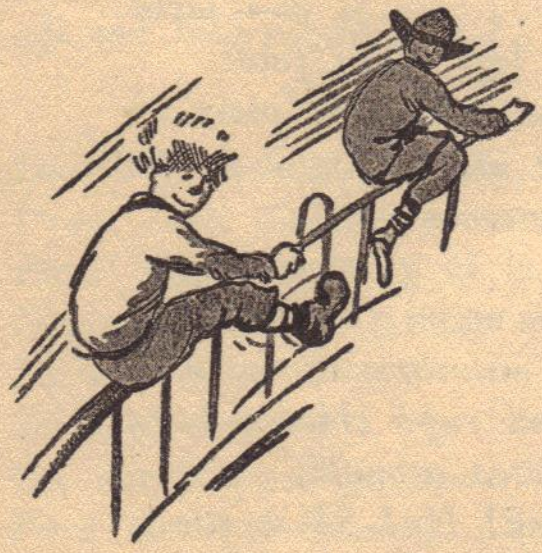

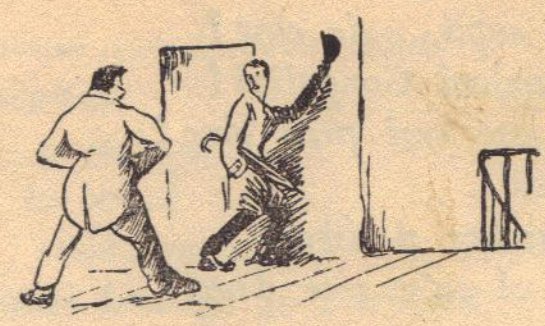

Pe proprietarul casei
(Om ursuz, rău și avar
Fost pe vremuri măcelar,
Astăzi... domnu' Imbogățescu)
Il chiamă: N. Istrătescu.
El veșnic numa'n ceartă
Cu chiriașii!
Și nu-i iartă
C'au o lege care-i face
Să plătească cât le place...
— Dar să mai înghit și asta
„Ca asemenea copii
(spune el în gura mare
dând din mâini și din picioare)
„Să-mi nenorocească scara
„Și să-mi rupă chiar și bara
„Cu atâtea nebuniii,
„Asta nu! Nu! Să se știe
„Mă răzbun! Ce-o fi să fie"...!

Şi-astăzi răsbunarea vine.
(Planul l'a şi inventat
Istrătescu.. foarte bine)
Auziţi ce-a proectat:
La sfârşitul scărei, jos,
A pus: un butoi d'ăl mare
Plin cu apă şi molos
Şi-i aşteaptă-acum să cadă
Dracii lui de călăreţi
Drept în cadă!...
Staţi puţin... şi-o să vedeţi!
El îşi zice:
— Nu-s de vină,
„Nu sunt şi ei tot chiriaşi
„Ce-mi fac casa o ruină,
„Şi mă lasă păgubaşi"...?

* * *

Domni şi Doamne, Domnişoare,
Dragi copii din lumea toată,
Piesa 'ncepe într'o clipă,
Fiţi atenţi cum e jucată
De actorii care-i ştiţi
Zurbagii cei vestiţi,
Cei doi frăţiori zănateci
Fără minte şi lunateci...!

. . . . . .

Iata... Goangă și Târlică
Din pat iute se ridică,
Ies din cameră ca hoții
Furișați în timpul nopții,
Planu'n grabă-l socotesc
Și pe loc îl împlinesc:
Au încălecat băieții
Ca jokeii'n alergare
Și-au pornit-o ca eretii
Intr'o goană 'ngrozitoare...!
Uite-i vin!
Păzea!... Păzea!..
Vin ca vântul,
Dudue sub ei pământul!
Vin la vale'n fuga mare,
Vin țipând cu disperare:
— La o parte, la oparte
„Vine Goangă și Târlică;
„Vin voinicii fără frică,
„Vin cu aeroplanu 'n sbor!...
„Hii-hi-hii...
„Ce bucurie!
„Hi-hi-hiii!
„Ce sbor ușor!
„Măi copii,
„Luați toți pildă dela noi,
„Și faceți la fel și voi"!

Şi-au sburat de sus în jos
In butoiul cu molos...

Lumea toată îi priveşte,
Şi de râs se prăpădeşte !...

Pe când Domnul Istrătescu,
Mi-i înșfacă... haț... de chică,

Și setos de răsbunare
A chiriei lege-aplică!...

UCENICII DE DOGAR

VI.

Numai pozne şi trăznăi!
In zadar au fost şi certuri
Şi ocară... şi bătăi...!
Hotărîră deci părinţi
Ca să-i dea la meserie;
(Că de carte n'au fost buni)
Şi i-au dat la dogărie.

Bune toate, pân'ce-odată
Când dogarul nu-i pe-afară,
Dracii iute aranjară,
Cu'un butoi o poznă nouă,
Astăzi proaspăt inventată...

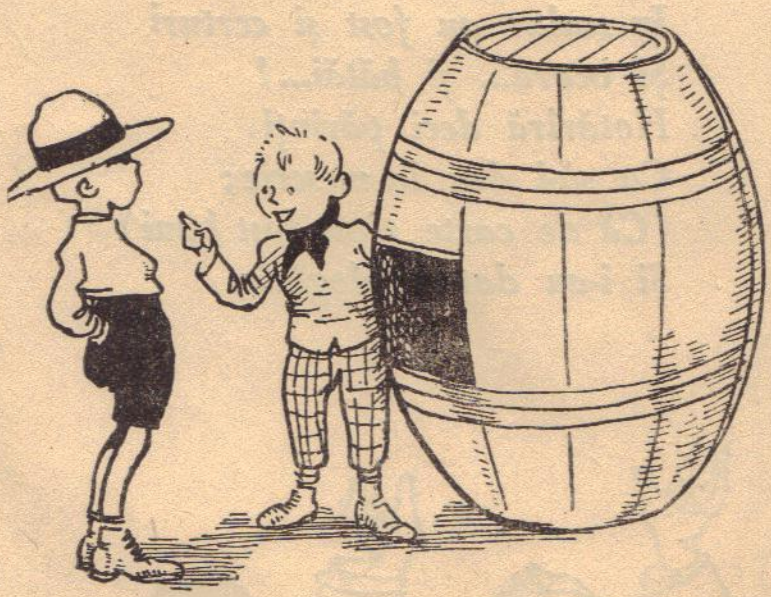

Poftim ce le-a dat în gând:
Printr'o gaură 'n butoi
Se băgară amândoi ;
Iară Goangă, trist, plângând,
Spune că-i olog de mic,
Că-i sărac şi n'are mamă
Şi-astăzi n'a mâncat nimic...

Meșterul sosind în grabă
Vasu-l aplecă domol,
Fără ca să bănuiască
Ce hoție dă de gol.

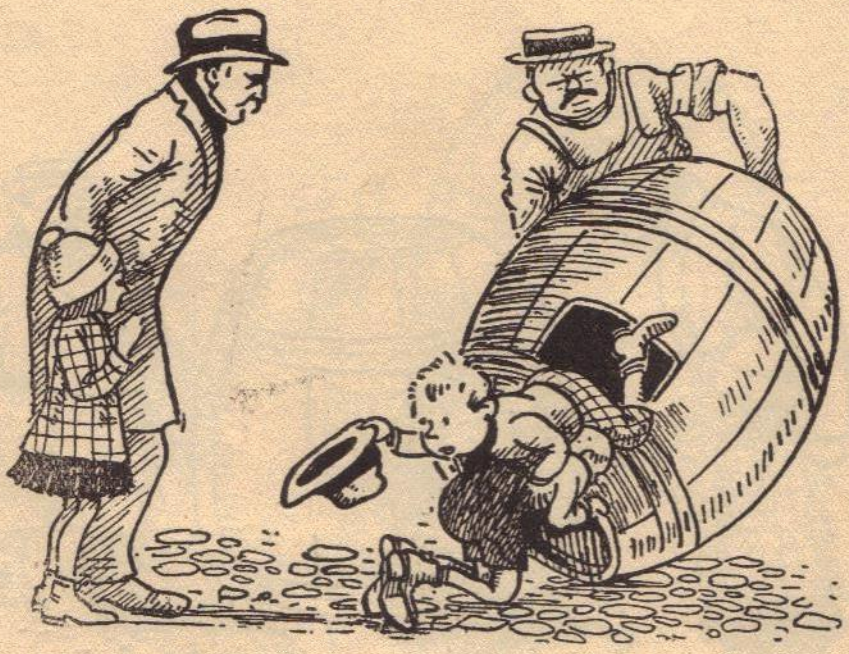

Tare 'nspăimântați de frică,
Frații Goangă și Târlică,
Au fugit!...
Și în zadar
Meșteru-i poftește 'ntruna
Să se reîntoarcă iar:
— Nu vă bat, v'am și iertat,
Sunteți mici, voi v'ați jucat"...!
. . . . . .
Ucenicii de dogar
Nu'înțeleg sfatul cu rost,
Au fugit... și duși au fost...!

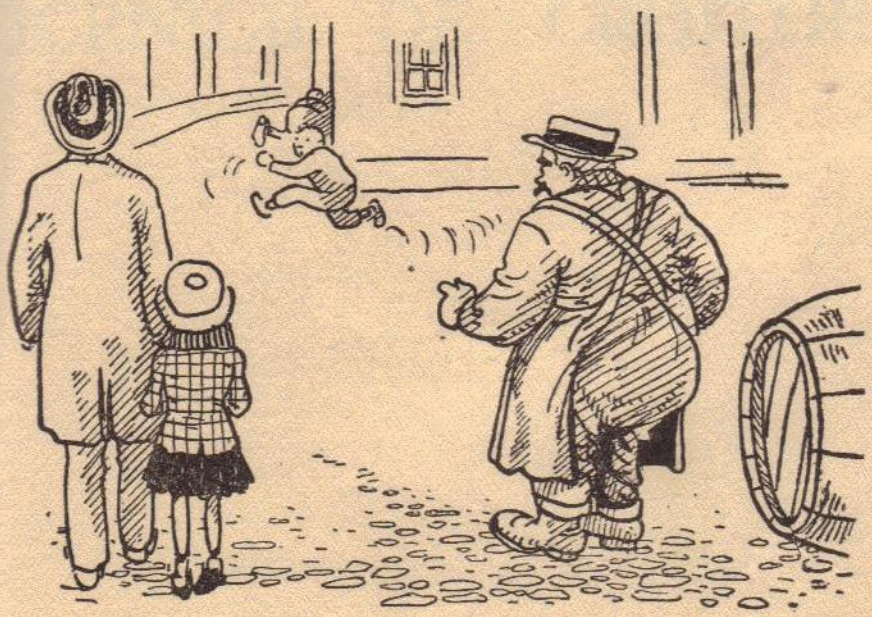

UCENICII DE CROITOR

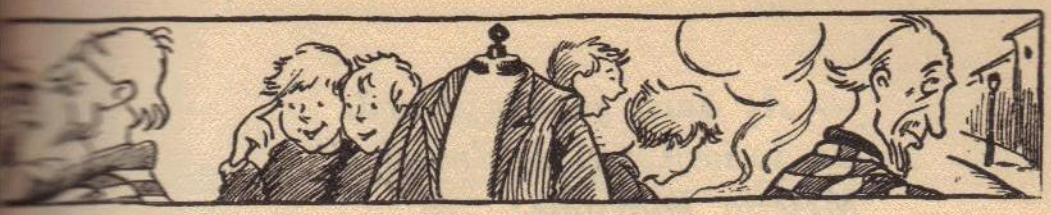

VII.

Într'o seară
Cei doi fraţi,
S'au întors acasă iară
Obosiţi şi nemâncaţi.
. . . . . .
. . . . . .
Sfătuit de un prieten,
Tatăl lor,
Hotărî să-i dea în seama
Unui vrednic croitor...

— Aș dori, jupâne dragă,
Ca feciorii mei să 'nvețe
Meseria Dumitale;
Dă-le cum vei vrea povețe,
Și cum crezi de trebuință
Pentru buna cuviință...

* * *

Iată-acum ce s'a'ntâmplat:
Un client avea o haină
Şi-a venit pentru probat.
Cum jupânu-i ocupat
Dracii mei, aci pe loc,
Stropesc haina cu benzină;
Şi fă-ţi cruce şi te 'nchină:
Cu chibritul i-au dat foc!

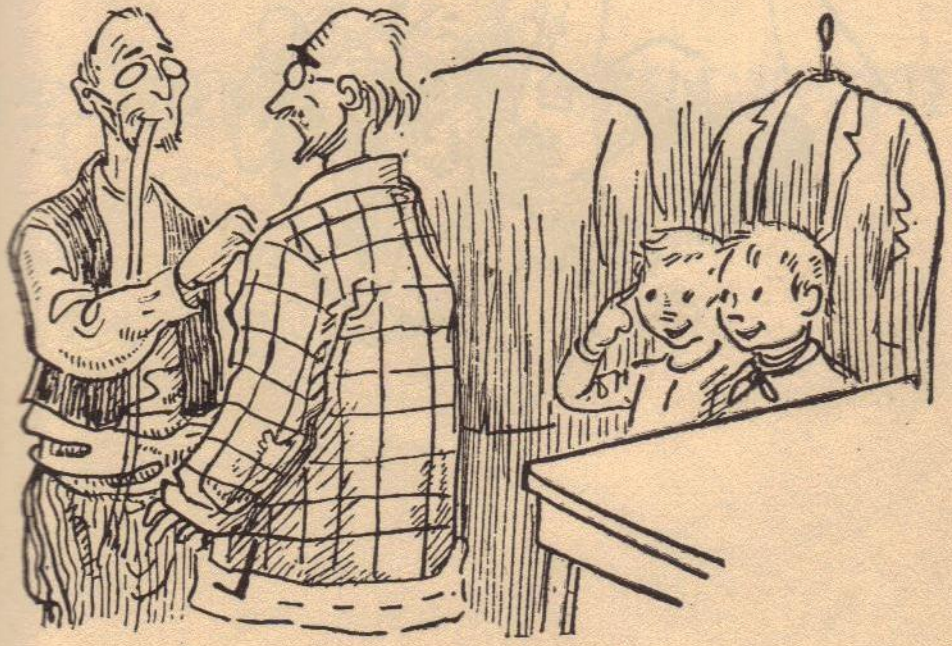

Iar clientu 'nspăimântat
Fuge... şi nu-i dumerit
Ce-i cu el, ce s'a'ntâmplat
De-a ieşit aşa... pârlit!

PE URMA LOR SERGENŢII

VIII.

Geme sub sergenți pământu-
Alergând după copii,
Dar ei sboară ca și vântul...
Poți de ei să mi te ții?

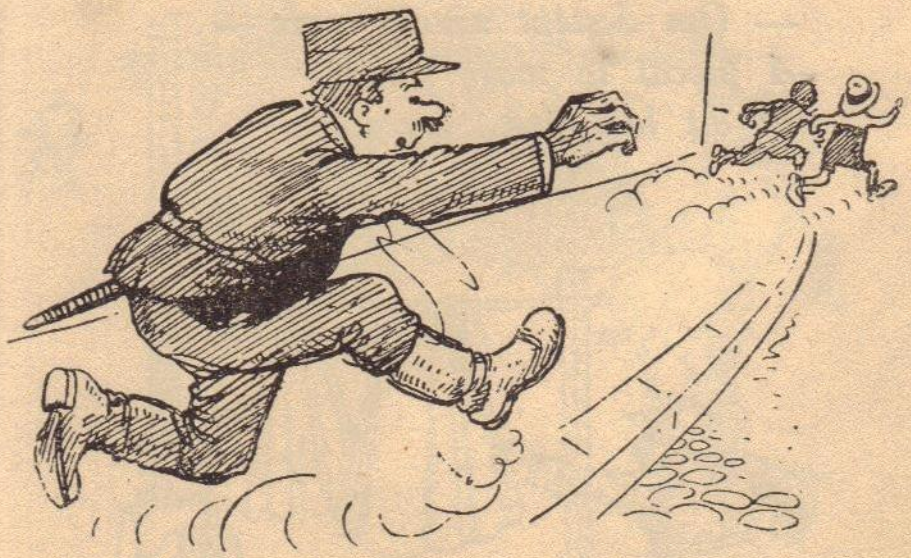

P-un par sunt două haine
Puse la uscat, la soare;
O fetiță lângă ele,
Le păzește să nu sboare...
— N'ai văzut, doi mici zănatici,
„Arțăgoși, răi și sălbatici,
„Ce pe-aci mi s'au ascuns?
Intreabă răstit sergentul,
„Haide,... iute,... dă-mi răspuns"!..
— N'am văzut", răspunse fata.
(Spusa este-adevărată:
Nu-i văzuse niciodată).
Iar sergentu 'ncredințat,
— Om deștept nevoie mare —
A plecat în marș forțat
In alt loc spre... cercetare.

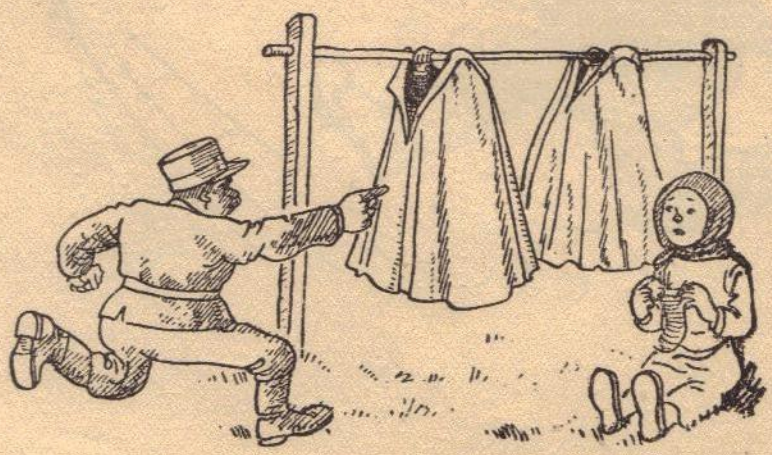

Dar de-odată.... Vai, ce dramă!
Se iviră doi mici draci...
(Din pământ, din iarbă verde,
Ii privești... și nu poți crede!)
— Ptiu!... Ucigă-l toaca....! Mamă
Strigă fata ce păzise
Hainele să se usuce,
Și fugi făcându-și biata,
La tot pasul câte-o cruce...!

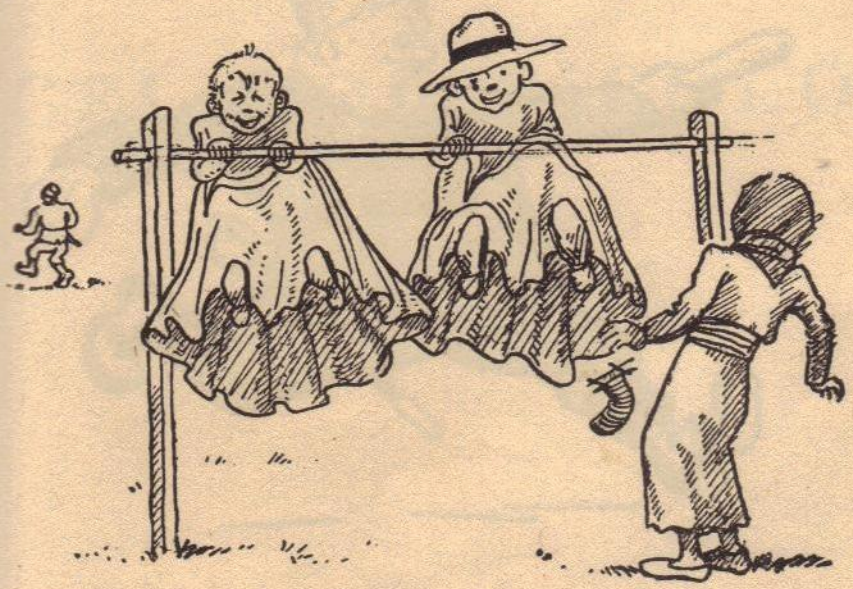

Iar sergentu-aleargă 'ntruna...!

. . . . . .

— Fugi, curcan năbădăios,
Strigă Goangă și Târlică,
„Fugi, să faci mușchi la picioare,
„E sportiv și sănătos!
„Să trăiești... Și la mai mare"...!

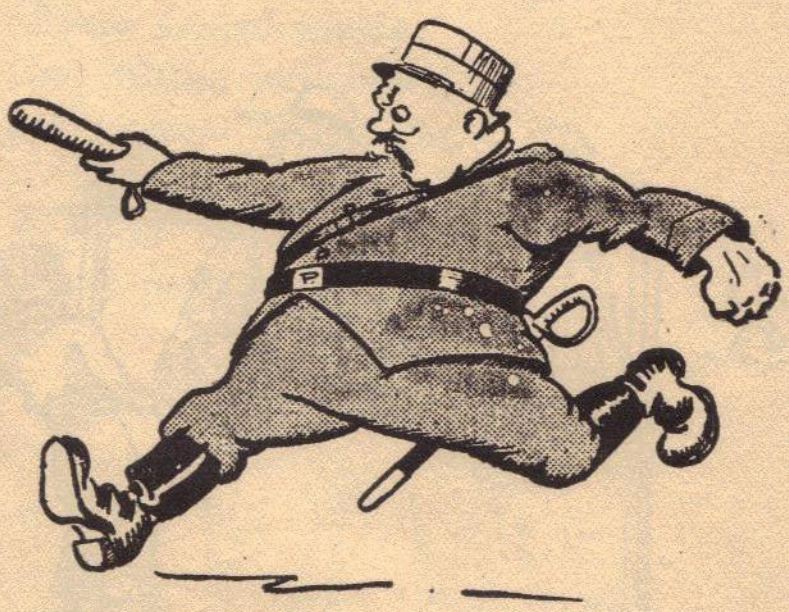

CEI DOI PICOLO...

„Hai de grabă la el, frate,
Să intrăm ca picolo...“ !
...Şi cum au ajuns, pe dată
Vrerea lor fu ascultată
In servici au fost primiţi,
Şi sunt tare fericiţi!
Dar serviciul... cum să-l facă ?
— Treaba-i... treabă, nu e joacă...!
Greu e lucrul să-l începi,
Dar mai greu e... să-l pricepi;
Habar n'au şi nici nu-l ştiu...
Atunci chelnerul în grabă,
— Om cuminte, de ispravă —
Ii învaţă în ce mod
Se serveşte-un muşteriu,

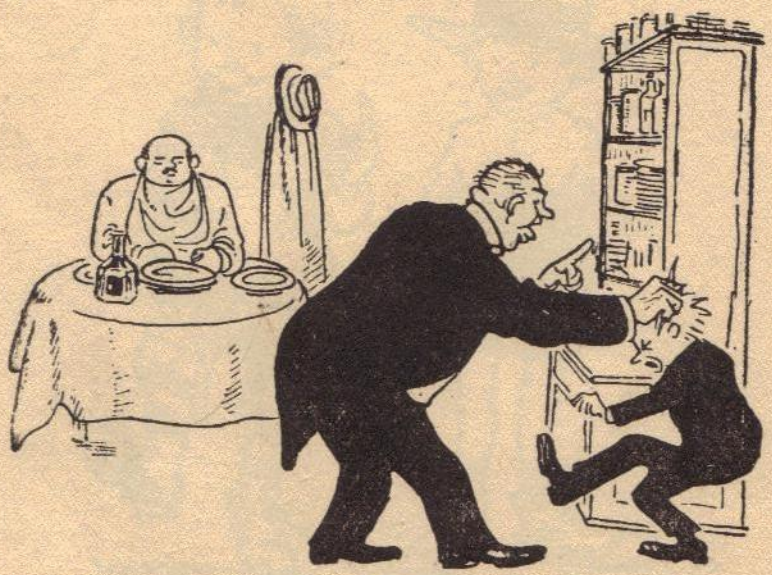

„Fără ca să spargi pahare,
Elegant,... fin... şi comod...“
(Ia vedeţi cum le arată:
Poza mea e-adevărată)

. . . . . .

Merse-aşa.., o zi, sau două,
Chinuiţi, bătuţi...! (zic ei)
Până când o poznă nouă
Plănuiesc ştrengarii mei.

* * *

Bietul om serveşte lumea,
Şi e îmbrăcat în frac
(Haină lungă şi cu coadă,
Haina zilei de paradă).
Dar copiii vezi ce fac...?
Chelnerul nici nu visează,

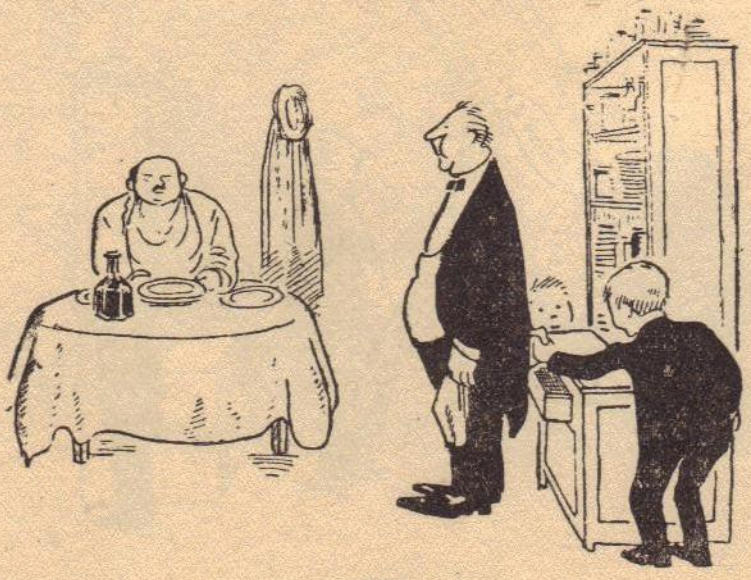

Stă tăcut și liniștit ;
Pe când dracii operează...
Rog priviți, isprava-i gata...
Masa mi l'a prins de frac,
Iară Goangă și Târlică
La dulap de lucru-și fac !

. . . . . .

Dar când domnul dela masă
După cina cea gustoasă
Hotărî să plece acasă,
Zice : foarte bucuros :
— „Plata, plataaa... ;
Chelnerul atât așteaptă
El spre dânsul se îndreaptă,
Și răspunde'n gura mare
— „Gata, gataaa... !

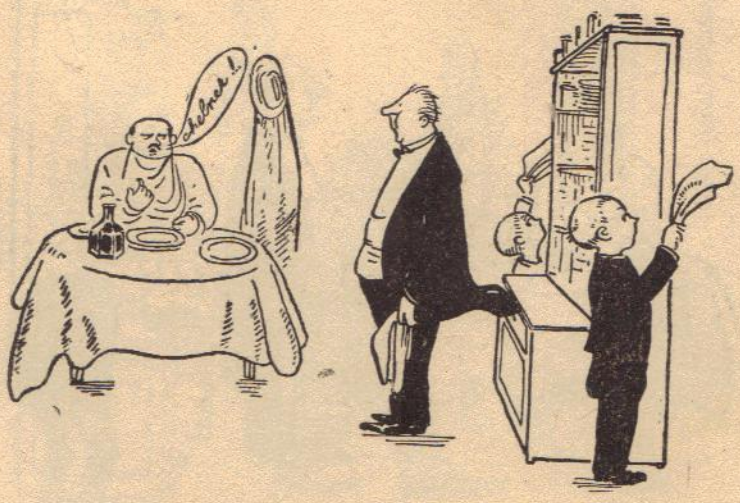

Ce s'a întâmplat în urmă
Înțelege ori și cine :
Chelnerul pe jos, sărmanul,
E ca mort printre ruine !...
Iar copiii cu isprava
— Firma Goangă și Târlică
Ce pe chelner l'au dat tava,
Mai mult morți — ca vii — de frică,
Au fugit mâncând pământul,
Au fugit eroii noștri
Chiar mai iute decât vântul !...

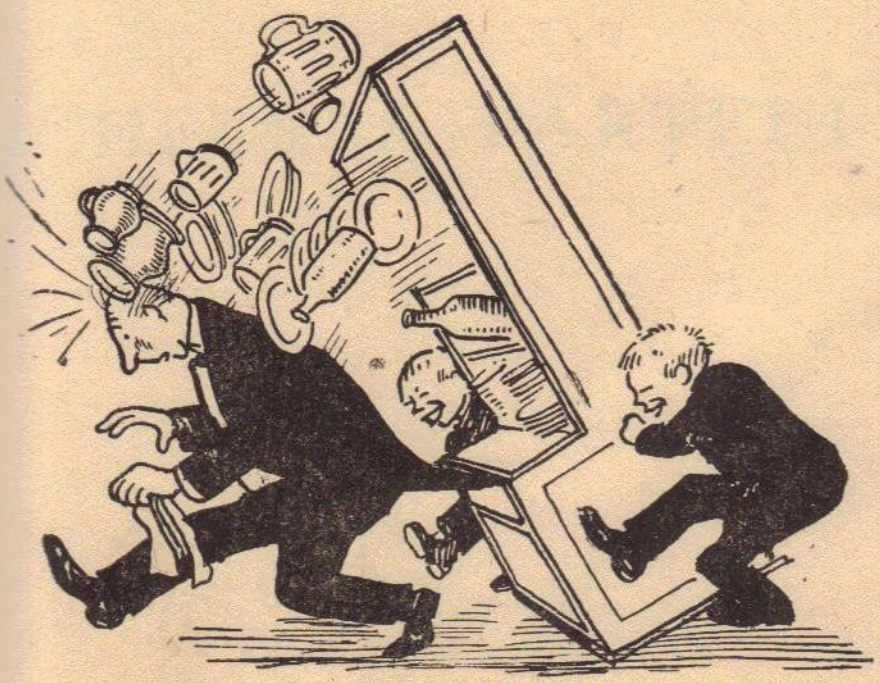

INCHEEREA PĂRŢEI I-a

X

Dragi copii din lumea mare, cititori și cititoare,
S'a sfârșit cu aventura și cu toată tevatura
Din romanul lui Târlică și-al lui Goangă...
minte mică!
....De-acum vine-a doua parte — cum e rostul
într'o carte —
Și să știți e botezată:
„După faptă și răsplată...“

. . . . . .

Veți afla de-aci 'nainte tot ce nu vă trece'n minte,
Veți vedea cum o să vină răzbunarea cea divină
Pentru-acești nebuni copii meșteri în năzdrăvănii,
Ce-a lor fapte deșuchiate le-ați citit pe toate... toate!

. . . . . .

. . . . . *„Un tăciune și-un cărbune*
Spune mai departe..., spune...“
Așa'n basme auziți
Și voi sunteți fericiți!
Deci și noi cu toți acum, s'o pornim din nou la drum
S'ascultăm azi o poveste cum n'a fost... și nici
nu este...!

. . . . . .

Foia cărții am întors,
Firul basmului e tors...

PARTEA II-a

DUPĂ FAPTĂ ŞI RĂSPLATĂ

GOANGĂ ŞI TÂRLICĂ FUG AFARĂ DIN ORAŞ...

I

Şi au fugit Goangă şi Târlică cât i-au ajutat picioarele să scape de lumea care se luase după ei. Goana era mare, iar bietul chelner ţipa cât îl lua gura:

— Puneţi mâna pe pungaşi!... Prindeţi-i!..

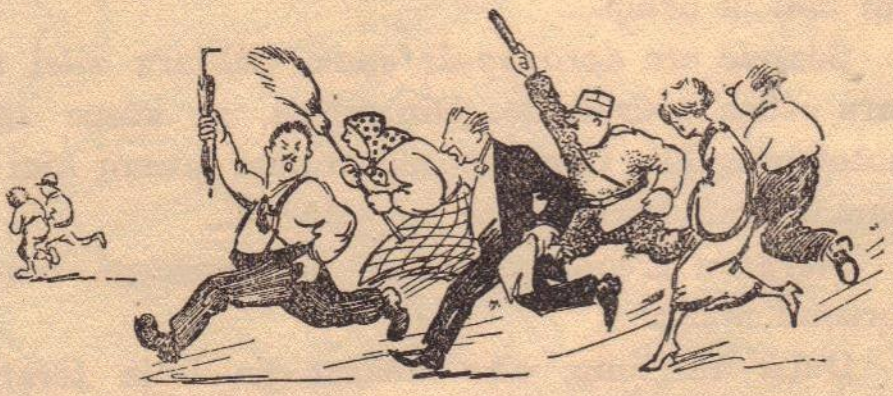

Sergenţii fluerau cu ţignalele lor şi-şi iuţiseră paşii să-i prindă. Lumea se îngrămădea ca la urs. Dar Goangă şi Târlică s'au furişat printre oameni, au dat peste femei, copii şi strigau din răsputeri:

— Uite, măă..., ăia sunt, nu-i lăsaţi să scape!

Lumea era nedumerită şi nimeni nu punea mâna pe copii.

Apoi s'au încurcat printre trăsuri şi automobile, au intrat prin nişte curţi, au sărit garduri înalte şi-au făcut drum prin străzi mărginaşe şi astfel fugarilor, după un timp, li se pierdu urma. Goangă şi Târlică mai încetară goana şi s'au oprit să răsufle puţin. Fugiseră mult... Erau numai apă şi obosiţi grozav.

Dar Goangă îşi schimbă pe data părerea şi zise:

— Să nu ne oprim, ne pot ajunge următorii noştri; mai bine să ieşim afară din oraş, să mergem peste câmp... E aşa frumos acum câmpul!...

— Să mergem, se învoi Târlică şi au pornit-o din nou la drum.

Soarele era aproape de apus. Căldura zilei de vară cădea apăsătoare. Din urmă, se auzea zgomotul oraşului. Copiii noştri numai aveau nici o teamă. Erau bucuroşi că au scăpat!...

Mergeau greoi, domol, ca doi moşnegi. Nu-şi vorbeau nimic.

După un timp, s'au abătut pe linia ferată. Uitaţi-vă la ei cum abia se mişcă; şi nici n'ar putea să fie altfel, deoarece au fugit atât de mult!... Dar drumul pe care merg e foarte primejdios!... Dacă ar ieşi acum vreun tren din tunelul care se vede în faţa lor, sigur că i-ar călca. Mulţi copii răi şi

neascultători au şi păţit aşa... Dar ştrengarilor noştri nu le pasă, nu-şi dau seama de ce li s'ar putea întâmpla, ei merg înainte...

Goangă fluieră a pagubă, iar Târlică se ţine după el, abia putând să-şi mai târască picioarele. Când şi când îl întreabă pe Goangă:

— Unde ne oprim? Sunt obosit, nu mai pot. Mi-e foame şi mai ales mi-e sete...

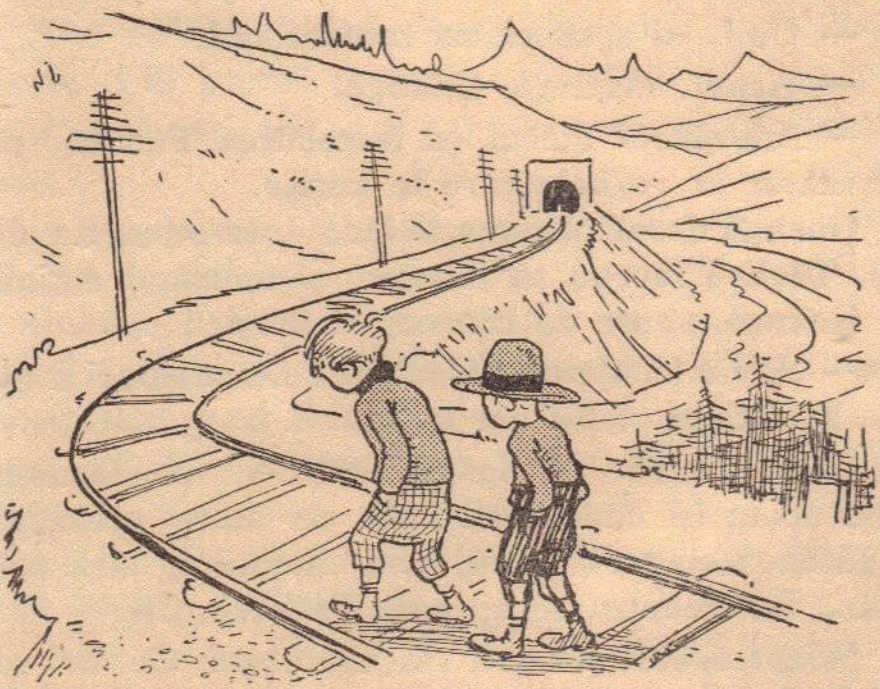

Iar frate-său îi răspunde:

— Mai ai puţină răbdare! Mergem înainte, trecem de tunel; iar dincolo se întinde o pajişte frumoasă, care e împodobită cu nişte pomi mari; cum ajungem la ei, ne oprim.

In sfârşit, au ajuns. S'au aşezat la umbra unui pom înalt şi stufos, care făcea o umbră minunată.

Pe crăngile arborelui, zeci de păsări îşi cântau dorurile şi gândurile.

— Ne odihnim puţin aici, zise Goangă, apoi culegem flori de câmp şi pe înserate, ne întoarcem acasă, pe un alt drum.

Lui Târlică i se păru că nu aude bine... Se apropiă cât mai mult de fratele lui şi-l întrebă :

— Unde ai spus că ne întoarcem ?

— Acasă, răspunse Goangă.

— Adevărat ? stărui cu întrebarea Târlică, neîncrezător în vorbele care le auzise.

Goangă drept răspuns îi făcu doar un semn din cap. Târlică începu să tremure şi apucând mâinile lui Goangă, spuse de câteva ori în şir :

— Acasă !... Acasă ! Ce bine ! La mama ! E rău aici, mi-i frică...! Eu am să mor ... !

Aceste vorbe îl înspăimântă şi pe Goangă. Abia acum îşi dădu seama în ce mare primejdie se găseau : singuri, în mijlocul câmpului, fără adăpost..., iar noaptea se apropia pe nesimţite.

Noaptea, întunericul, singurătatea ! Ce se vor face ? Unde vor dormi ? De unde şi dela cine vor căpăta o bucată de pâine şi o picătură de apă ?

Il cuprinse un fior de spaimă. Curajul care până acum l'a îndemnat să facă împreună cu Târlică fel de fel de năzbâtii, simte că-l părăseşte.

Ii pătrunde în suflet o mare teamă şi ea creşte

cu atât mai mult, cu cât îl vede pe Târlică abătut cu totul, obosit şi fără pic de putere, iar faţa i s'a îngălbenit ca ceara.

In toate faptele şi joaca lor, îndemnul pentru ele, dela Goangă a pornit, iar în aceste clipe, se simte răspunzător de viaţa lui Târlică.

După o vreme, spuse, mustrându-se singur:

— Imi dau seama că am făcut o mare greşală...

„Suntem nemâncaţi, obosiţi şi cu hainele rupte...

„Vai de noi...! Adevărat semănăm unor haimanale...! Şi numai eu sunt vinovatul...!

„Ce-om păţi, om păţi, dar trebue să ne întoarcem acasă.

— Să plecăm chiar acum, zise Târlică, încercând să se ridice.

Goangă îl opri să se scoale.

— Nu se poate aşa de grabă... Urmăritorii noştrii sunt încă pe aproape. Crezi că sergenţii s'au dus? Aşi! Ei ne căută. Stau la pândă. Mi-i teamă să nu-i văd răsărind chiar lângă noi şi zicând acestea, se ridică binişor în sus şi cercetă zarea de jur împrejur.

După puţin, se aşează din nou lângă Târlică şi mângâindu-l îi spuse cu blândeţe:

— Nu e nimeni... Nu se vede nimic... Şi uite aşa..., măi frate-meu Târlică, cum se înserează — vreme nu mai multă de un ceas — ne furişăm în oraş pe alte drumuri şi vom ajunge acasă când nici nu gândeşti... Scăpăm de lumea rea care vrea să ne

prindă şi să ne omoare în bătăi...! Ne întoarcem la părinţii noştri...

— Dacă zici tu, fie şi aşa, se învoi Târlică, ştergându-şi ochii plini de lacrămi.

— Cum, Târlică, tu plângi? De ce?

Acesta îşi întoarse faţa şi răspunse oftând:

— Nu...! Nu plâng...

Şi lui Goangă îi veni să plângă, dar se stăpâni. Apoi începu să facă glume şi se sili să râdă, ca să îndepărteze nu numai tristeţea fratelui, dar chiar însăşi amărăciunea şi jalea lui.

— Luându-şi aere de veselie, spuse:

— Dar i-o făcurăm chelnerului... nu? Ha..., ha..., ha...! I-am spart toate farfuriile în cap...! Şi ce mândru şedea el cu haina lui cu coadă prinsă în cutia mesei, iar când să se ducă să facă plata..., vai, vai..., ce i-a mai căzut în cap!

Şi începu să râdă cu hohote.

Târlică îl privi, însă nici nu zâmbi. Tristeţea lui îl înspăimântă şi mai mult pe Goangă, dar îşi făcu din nou curaj şi începu să râdă.

Târlică şopti:

— Poate că am făcut rău...

— Rău? întrebă Goangă. De ce?

— Dacă ne prindea, ne omora?

— Dar de ce ne-a bătut fără să-i facem nimic?

— Asta aşa e, îngână Târlică. Spunea că ne învaţă cum să servim muşterii şi ne lovea numai în cap...

— Vezi...? Vezi...? sări cu vorba bucuroasă

Goangă. Asta înseamnă că dreptatea este cu noi...

— De... ştiu şi eu...! Asta poate numaî dacă am merge la judecată...; dar aici, în mijlocul câmpului, ce facem cu ea? Apoi urmă cu vorba înceată: dar tata şi mama ce-or fi zis când au aflat noua noastră boroboaţă? Mama trebue că ne caută pretutindeni... şi o fi plângând, săraca!...

„Haide, Goangă, să ne întoarcem cât mai de grabă acasă.

— Ai răbdare, măi băiete... Ţi-am făgăduit că ne întoarcem, însă îţi spusei că trebue să aşteptăm să se însereze puţin..., să ne piardă urma poliţia şi chelnerul şi dogarul şi croitorul şi proprietarul casei...

— Cum şi ăştia s'au luat după noi? vorbi cu glasul sugrumat, Târlică.

— Aşa cred...; toţi duşmanii noştri!... N'ai văzut ce gloată alerga după noi...?

- Vai..., vai, abia mai fu în stare să îngâne Târlică şi plin de spaimă îşi acoperi faţa cu mâinile.

Urmă o tăcere adâncă. Copiii nu mai aveau ce să-şi spună. O zi întreagă au trecut prin atâtea necazuri! Acum sunt obosiţi de fugă şi alergătură. Sunt la capătul puterilor, dar în sfârşit, au scăpat de urmăritorii lor.

Sunt însă plini de spaimă şi groază. Se tem şi de sgomotul unei frunze care pică din pom, de fâşâitul ierbei sau de vântul care tremură printre crengile copacului.

Li se pare că tot umblă cineva în apropierea lor şi vor să pună mâna pe ei, deşi îşi dau seama, că toată lumea care-i urmărea, a rămas acolo, departe în oraş şi că aici, în mijlocul câmpului sunt în siguranţă...

Şi amândoi — vestiţii fraţi Goangă şi Târlică — nu aşteaptă decât să se însereze. pentru ca la adăpostul întunericului să se întoarcă în oraş şi ajungând acasă, să mărturisească părinţilor faptele lor, şi pocăiţi, să ceară iertare.

Acesta era gândul lor, dar fiecare şi-l păstra pentru el, nu şi-l spunea unul altuia, deşi amândoi nutreau aceiaşi dorinţă în suflet: întoarcerea acasă.

Şi încet, cu mişcări domoale, atât Goangă cât şi Târlică, se rânduiră cât mai bine în culcuşul ce şi-l făcuseră în iarbă la umbra copacului.

După o vreme, Goangă se sculă şi aduse dintr'o căpiţă de fân, două braţe încărcate şi-şi făcu şi lui şi lui Târlică un foarte bun căpătâi, care ţinea minunat de bine locul unei perne.

Amândoi se întinseră de-abinelea ca pentru ordihnă.

Fiecare gândea: „pământul nu-i moale ca un pat, dar oricum, te poţi întinde să-ţi înmoi oasele".

„Asteptăm să se însereze, apoi părăsim culcuşul nostru şi ne întoarcem acasă".

Şi gândind aşa, se simţeau mulţumiţi.

In jurul lor era linişte şi departe, dincolo de zare, apunea soarele...

O puzderie de lumini puternice, roşii ca focul

la început, apoi din ce în ce mai dulci, schimbându-se în fel de fel de feţe; în violet, în roz, în albastru, mereu, mereu mai deschis..., însemna sfârşitul zilei.

Căldura se potolise. O adiere de vânt uşoară, venită de departe, înviora câmpul şi florile lui.

Goangă îşi aşeză pălăria peste faţă şi-şi puse mâna sub căpătâi. Târlică se apropiă cât mai mult de fratele lui, ca să se simtă în mai mare siguranţă.

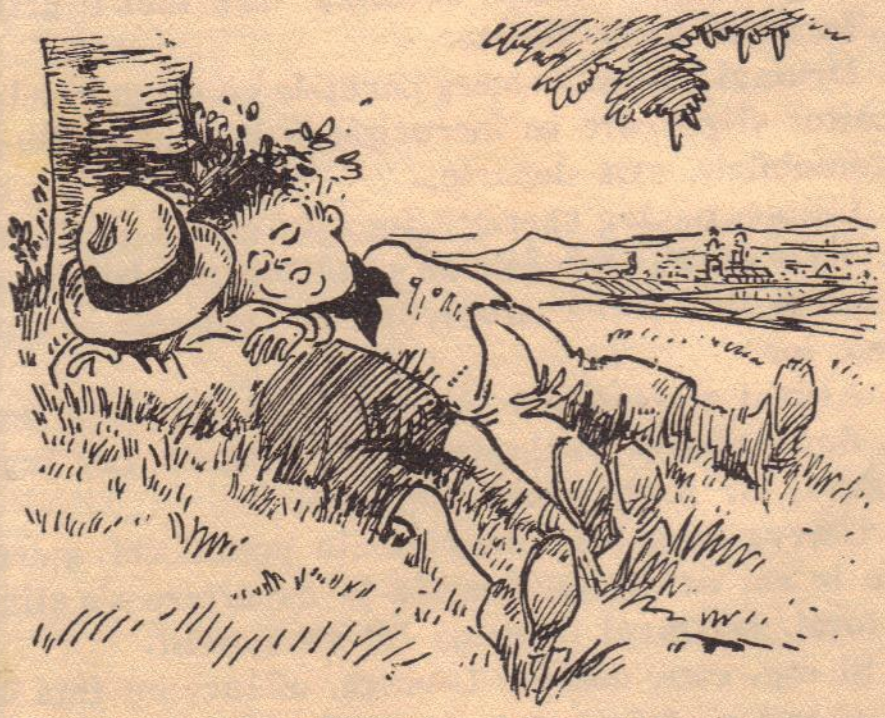

Şi la umbră, jos pe iarbă, după o zi aşa de obositoare, copiii se simţeau cum nu se poate mai bine. Se întindeau şi căscau cu poftă mare de somn.

— Ferice de ciobanii, care toată ziua stau pe

câmp, şopti Goangă după un timp, nu-i aşa, ce zici, măi, Târlică?

Dar Târlică nu-i dădu nici un răspuns. Goangă îşi ridică pălăria şi se uită la el. Acesta adormise.

— Să-l las puţin să doarmă, gândi, apoi îl scol să mergem acasă. L'a ajuns oboseala.

Goangă se întoarse iar cu faţa în sus. Curând însă, îl fură şi pe el somnul...

Şi iată pe nebunaticii noştri copii, aproape de înserat, afară la câmp, dormind fără nici o grije.

In jurul lor e linişte.

Drumul pe unde merg căruţele cu sgomotul lor sâcâitor şi pe care se încrucişează în fugă nebună automobilele, este departe...

Câte o pasăre speriată trece în goană pe lângă ei ; vreo goangă mică-mică, sau câte o furnică, se furişează din iarbă alunecând pe mâinele sau pe feţele lor.

Atunci ei se mişcă şi mâini mici, în somn, umblă după goanga supărătoare. E alungată, sau fuge singură, iar copiii dorm mai departe...

Câteva frunze se desprind din pomul cel mare, care le stă de strajă. Soarele în depărtare s'a stins cu totul, iar jarul în urma lui s'a potolit.

Şi aşa, cum doarme Goangă, adânc, cu faţa în sus obosit şi frământat de gânduri şi fapte rele, începu să viseze...

II

VISUL LUI GOANGĂ

II.

Se făcea, că tot fugind ca să scape de atâţia oameni răi, care voiau să-i prindă şi să-i omoare în bătăi, se porni de odată o furtună ne mai pomenit de mare. Nori groşi pluteau în văzduh, iar un puternic vârtej, îi prinse în mijlocul lui şi împinşi de furtună, fură ridicaţi spre cer. Intr'o clipă, pământul rămase departe de ei, pe când Goangă şi Târlică erau duşi din ce în ce mai mai sus...

In vârtejul nebun care îi înălţa într'una, ei auzeau glasuri răsunătoare, ameninţătoare ca şi furtuna care-i stăpânea şi care le striga:

„Vă ducem sus la Dumnezeu, să vă daţi seama de faptele voastre de pe pământ!... Temeţi-vă de judecata lui Dumnezeu cel mare din ceruri!... Nu uitaţi, că după faptă, vine şi răsplată..."

In vremea aceasta, furtuna se pornise mai tare, mai fioroasă: urla pământul, urla cerul, urla întreaga fire!...

In sfârşit, iată-i ajunşi la porţile cerului.

Norul cel negru pe marginea căruia călători-

seră, îi aruncă cu putere din braţele lui şi se treziră în faţa unei porţi mari de fier, încuiată cu lacăte grele.

Inapoia porţei, erau de strajă zeci de îngeri; ei aveau în mâini săbii de flăcări.

Unul din aceşti straşnici păzitori, îi întrebă:

— Cine sunteţi voi?

Auzind glas omenesc, venit parcă de pe alte tărâmuri, Goangă se înspăimântă şi vru să fugă. Dar picioarele îi erau ca de plumb şi nu se putea mişca: pe când Târlică, de groază, se făcuse mic, mototol şi aştepta ca fratele lui să răspundă.

— Ei, n'auziţi? Cine sunteţi voi, care veniţi la porţile cerului?

— Ne chiamă Goangă şi Târlică, îngânară copiii!

— Aa !... făcu un alt înger, voi sunteţi nebunii aia de pe pământ, vestiţii Goangă şi Târlică care aţi speriat un oraş întreg cu faptele voastre cele rele ? Aflaţi atunci, că eu v'am adus aici, să scap lumea de voi...!

Dincolo de porţile grele şi nesfârşit de mari, e o altă lume — lumea sufletelor.

Aci, se judecă fiecare om după faptele lui din

viaţă. Ferice de cei care au fost buni şi amar şi chin de cei răi, care n'au păzit căile Domnului !

In dreptul porţilor se află o pajişte întinsă şi minunat de bogată în flori. De aci se desfac două drumuri : unul spre miazănoapte — mare, larg, plin de pietre şi noroi — drumul care duce în Iad ; şi altul

spre răsărit, un drum strâmt, mic — dar frumos, numai cu arbori şi flori cu parfumuri îmbătătoare — drumul care duce în Rai...

Un înger din cei de pază, fu trimis să vestească pe Sf. Petre, purtătorul cheilor dela poarta cerului.

Şi iată că adus de un nor luminos, soseşte Sfântul.

E acelaşi bătrân — bătrân, cu barba albă ca zăpada şi cu raze de soare d'asupra capului, despre care mama lor le vorbise de atâtea ori.

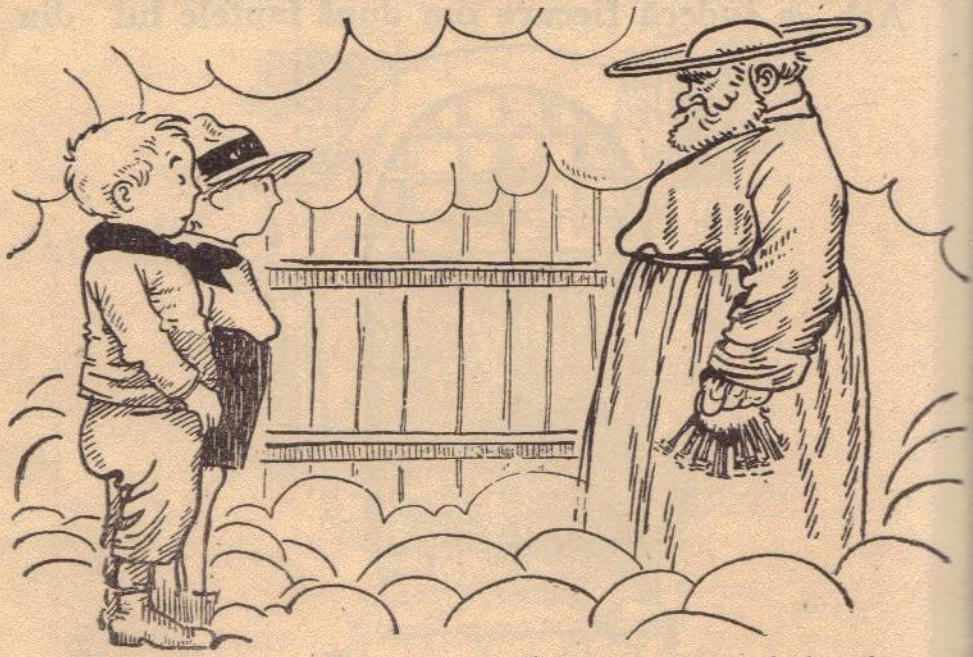

Goangă gândea:

„Da, da, e chiar Sf. Petre, pe care mama îl ştie... El este un sfânt bun; are să ne ierte!"

Apoi un înger, luând cheile din mâinile lui Sf. Petre, descuiă cu greutate lacătele şi desfăcu atât de puţin poarta, încât Goangă şi Târlică, abia se putură strecura înăuntru.

Sfântul întrebă ca un judecător:

— Cine a adus aci pe aceşti copii şi ce au făcut ei?

— Eu i-am adus, grăi un înger. Ei erau cei mai răi copii din lume: sunt vestiţii Goangă şi Târlică!

— A-ha, zise Sfântul Petre, am auzit despre ei...! Să le vedem faptele!

Şi îngerul aduse îndată un registru mare în care sunt trecute toate faptele oamenilor şi desfăcu la pagina lui Goangă.

— Citeşte faptele bune, făcu Sfântul.

Ingerul răsfoi întreaga carte, o mai luă încă odată dela început, se miră mult, apoi spuse:

— Nici o faptă bună!...

— Cum, nici una?... zise îngândurat Sf. Petre. Dar fapte rele?

— E condica plină, adăogă îngerul, înspăimântat şi el.

— Dar faptele lui Târlică? întrebă Sfântul Petre.

— La fel ca ale lui Goangă; numai păcate, păcate mari...

— Citeşte-le, porunci purtătorul cheilor raiului.

Ingerul începu să citească isprăvile micilor Goangă şi Târlică.

Şi astfel, fură înşirate toate nebuniile lor, dela cele din casă, când îşi băteau joc de Safta bucătăreasa şi stricau scara proprietarului Istrătescu, apoi

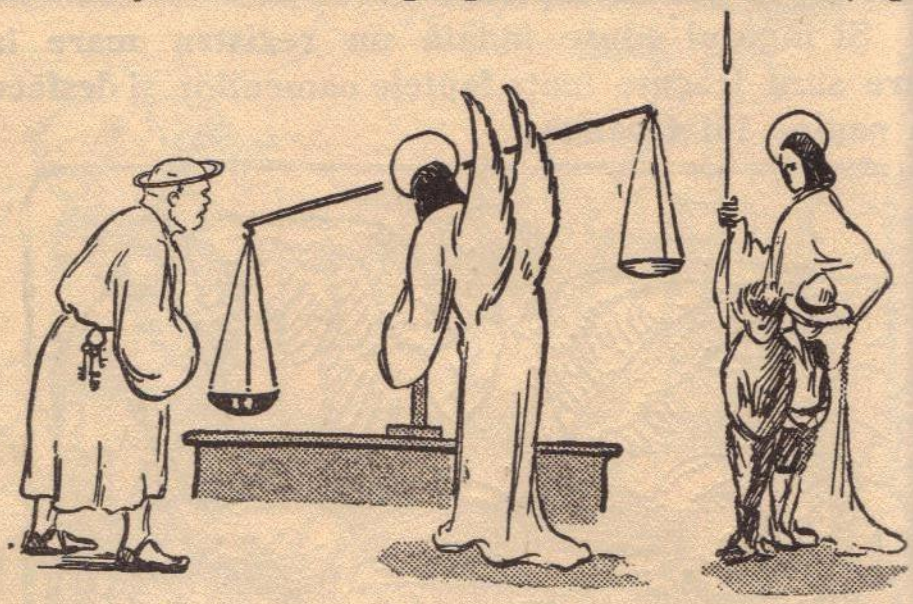

de bătaia de joc care au făcut-o lui Moş Iznav şi de boroboaţele dela dogar şi croitor şi alte multe, multe supărări părinţilor, precum şi neînvăţatul la şcoală şi vorbe de ocară şi înjurături şi bătăi date la alţi copii şi fapte rele şi neomenoase... până la cea din urmă, când i-au spart capul chelnerului, pe care l'au lăsat aproape mort.

— Ajunge, ajunge! făcu Sf. Petre... Să se cântărească faptele lor în balanţa dreptăţii.

Ingerii aduseră balanţa în care se cântăresc faptele oamenilor.

— Să vină toţi îngerii pentru judecarea lor, glăsui Sfântul.

Pe dată ei sosesc, i-au loc în jurul balanţei şi aşteaptă.

Apoi judecata porni dreaptă şi sfântă.

— După rânduiala care domneşte aici, în cer, trebue să vedem care dintre îngeri vrea să-i apere pentru faptele lor, zise Sf. Petre, iar cel care doreşte, să vie în faţa noastră şi să-şi spună cuvântul... Care este acela?...

Toţi îngerii însă tac şi-şi întorc privirile dela Goangă şi Târlică.

— Nimeni? întrebă Sfântul Petre.

— Nimeni, şoptiră îngerii.

Copiii auzind răspunsul îngerilor au început să plângă.

— Să fim iertaţi, spuseră ei, nu vom mai face!...

— Acum e prea târziu.., zise Sfântul Petre. Vă aşteaptă o mare pedeapsă, auziţi condamnarea.

Un înger glăsui:

„Pentru faptele voastre rele nu aveţi iertare! Aţi făcut multe nelegiuiri. Aţi fost copii răi şi neascultători. Aţi nesocotit sfaturile bune ale părinţilor! Pedeapsa este grea: veţi fi aruncaţi în iad!"

Apoi vestitorul acestei condamnări, tăcu.

Un alt înger le înscrise pedeapsa în cartea faptelor — şi i-o dădu Sfântului Petre să o întărească cu semnătura lui.

— Să fie chemaţi doi draci din fundul iadului spre a-şi primi copiii, cari au ascultat de ei pe pă-

mânt, în loc să asculte de Dumnezeu — mai spuse Sfântul Petre şi luându-şi cheile, plecă, în cântecele de slavă ale îngerilor păzitori.

Indată Goangă şi Târlică au fost aşezaţi pe un nor negru ca noaptea şi duşi pe calea care duce în Iad.

După un drum anevoios şi plin de lacrămi, au ajuns.

Acolo, pe moşia lor, doi draci aşteptau pe oaspeţii a căror sosire li se vestise.

Goangă şi Târlică văzând bezna iadului, izbucniră într'un plâns sfâşietor; în vreme ce dracii, bucuroşi, îi luară în primire.

IN STĂPÂNIREA DRACILOR

III

Ho, nebunilor, nu mai plângeţi şi nu vă mai văitaţi aşa.., v'ajunge! Trebuia când eraţi pe lumea cealaltă să nu fiţi păcătoşi, dacă vă era frică de iad. Dar voi aţi fost d'ai noştri, împieliţaţi, le strigă mânios unul din draci.

Copiii tăcură. Apoi Goangă întrebă sfios:

— Şi ce-o să faceţi cu noi?

— După faptele voastre, vă vom da răsplata.

Atunci un glas puternic răsună din fundul iadului, sguduind tăria lumei şi care spuse:

— Duceţi-i la împăratul nostru Skaraosky".

Iar dracii îşi ziseră:

— Să mergem, ne aşteaptă...

— Să vie căruţa drăcească, făcu al doilea drac.

In faţa lor apăru ca dintr'un vis, o căruţă mare, cu două roate, trasă de patru pisici negre, care aveau ochii de foc. Dădeau pisicile din picioare şi mionau de credeai că sunt mii de pisici, iar cu cozile lor lungi şi stufoase, măturau praful iadului, de-l ridicau în nori negri în văzduh..

Dar iată că soseşte, venind numai în două labe, un motan albastru, aducând cu el un lanţ greu de fier, pe care-l aruncă la picioarele lui Goangă şi Târlică.

Se învârti de câteva ori în jurul copiilor, îi

plezni cu coada stufoasă peste obrajii lor plini de lacrimi, apoi îi legă pe amândoi cot la cot cu lanţul cel greu şi-i agăţă de spatele căruţei drăceşti.

— Gata, strigă motanul...

Dracii scoaseră un chiot de bucurie şi unul din ei sari în căruţă, apucând hăţurile să conducă mâţele, iar celălat încălică pe spinarea motanului albastru.

— Gata! strigă din nou motanul, în vreme ce pisicile o porniră într'o goană nebună, prin văgăuni, peste dealuri, ca să ajungă cât mai de grabă la împăratul lor Skaraosky.

Din urmă, dracul încălicat pe motanul albastru împingea pe copii cu un fier înroşit în foc...

Pe unde treceau, auzeau numai ţipete şi vaiete: o omenire întreagă, îşi trăia osânda grozavă în

chinuri amarnice — drept răsplată a faptelor lor rele.

Mâţele sburau cu ei, când pe d'asupra tuturor, când îi târau într'o fugă înspăimântătoare prin locuri pline de foc, sau îi treceau peste ape care clocoteau...

După o goană nebună s'au oprit; iar dracii dându-se jos, desfăcură lanţul cel greu cu care motanul legase pe copii.

Dracii erau asudaţi, iar pisicile mionau de sete.

— Daţi-ne să bem, zise motanul, unuia dintre draci.

Acesta lovi cu piciorul locul de lângă el şi pe dată se porni să curgă apă rece şi limpede de isvor.

Pisicile se repeziră ca zăpăcite la apă, potolindu-şi din belşug setea, apoi se dădură deo parte, lângă draci, să se mai odihnească...

Goangă şi Târlică, văzând lângă ei apa proaspătă şi rece ca ghiaţa, de poftă să guste măcar o picătură, li se uscă şi gura şi sufletul. Corpul lor ardea ca un foc grozav, mistuitor. Dracii şi mâţele se făceau că nu se uită la ei.

Goangă, pe ascuns, făcu un semn lui Târlică, arătându-i apa. Şi încet, pe nesimţite, spre a nu fi surprinşi de împeliţaţi, se apropiară de izvor.

Apa era rece, rece, îi simţeau tăria. Era limpede şi albă cum e cristalul.

Ei şi-au aplecat gurile pline de spumă, să ia o picătură de viaţă pentru sufletele lor moarte; dar când şi-au întins buzele să soarbă din izvor, prinseră în gurile lor numai apă fiartă, care le arse sufletele şi trupurile mici şi pline de răni, în vreme ce dracii, care le jucase festa asta, râdeau de ei cu o poftă nebună.

Apoi îşi zic:

— Ce credeţi că au să facă zănatecii ăştia dacă i-om lăsa puţin singuri? Ai să ne batem joc de ei...

— Bravo, bravo! aplaudară mâţele.

— Să stăm tot aci, dar să nu ne vadă şi să le tragem o spaimă grozavă.

Zicând aceasta, cei doi draci şi toate mâţele au pierit învăluiţi într'un fum negru.

Copiii au rămas singuri... Fumul gros aproape îi orbi. După ce mai pieri o parte din el, Goangă şi Târlică se uitară unul la altul încremeniţi de spaimă. Inimile nu le mai băteau.

S'au băgat unul într'altul şi-şi spun încet şi cu teamă, să nu fie auziţi de cineva:

— Unde s'or fi dus?

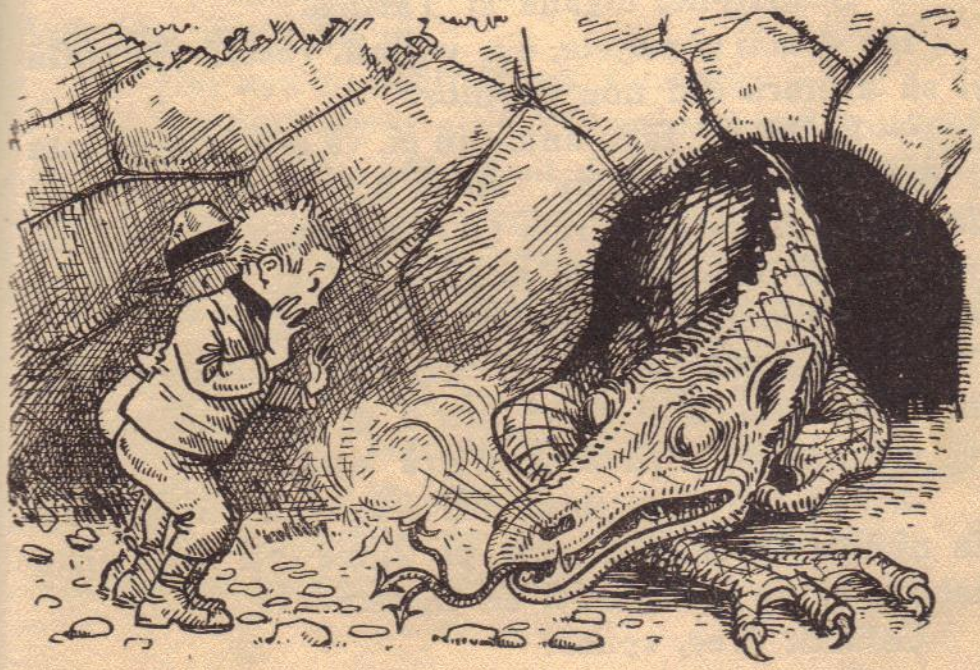

— Nu ştiu.

— Ce-ar fi dacă am fugi, se rosti Goangă.

— Să fugim, îşi tremură vorba şi Târlică.

Dar nici nu apucă să sfârşească spusa, când un râs drăcesc izbucni ca din pământ, în apropierea lor.

Goangă şi Târlică au început să tremure şi să le clanţăne dinţii din gură; apoi simţiră lângă ei o căldură puternică şi întorcându-se, au prins să ţipe amândoi, înspăimântaţi de ceia ce văd: apăruse un balaur mare, care scotea foc pe gură.

Balaurul gemând, venea spre copii să-i înghită.

Goangă strigă:

— O, draci, care ne-aţi adus aici, scăpaţi-ne de balaur!

— Scăpaţi-ne, îngână şi Târlică.

Iar dracii şi mâţele, din umbră, râseră cu poftă şi să arătară din nou copiilor.

— Ei, ce e? făcu unul din ei, vă era frică? Ăsta e tot om de-al vostru, adică a fost pe timpuri.., dar după faptele lui rele şi numeroase de pe pământ, aici în împărăţia noastră a fost blestemat să se târască numai în mocirlă şi noroiu....

Şi împingând pe balaur cu piciorul, acesta scoase un geamăt surd şi pieri într'o groapă adâncă.

Goangă şi Târlică răsuflară uşuraţi.

— Mă mir, zise unul din draci, că vă speriaţi de nimica toată, voi, care pe lume aţi fost nişte nebuni şi nu vă temeaţi de nimeni... !

Celălalt drac, spuse:

— De-acum ajunge atâta vorbă cu deşuchiaţii ăştia. Să mergem, ne aşteaptă Impăratul... E destul de târziu! Ce-au făcut pe lume, au făcut: acum să-şi ia plata; iar copiilor, lovindu-i cu piciorul, le strigă:

— Sculaţi-vă!

Ca nişte umbre, Goangă şi Târlică s'au ridicat în sus şi duşi din urmă, mai mult de răsuflarea puternică a dracilor şi a mâţelor, au pornit cu mare alai spre palatul lui Skaraosky.

In drumul lor, deo parte şi de alta erau fel de fel de oameni supuşi la grele chinuri.

Şi numai oameni mari, copii de loc, la nici un pas. Goangă şi Târlică se uiţau speriaţi şi înspăimântaţi în jurul lor. Dracii le ghici gândul:

— Vă miraţi, că nu mai vedeţi şi alţi copii în iad, zise unul din ei.

— Da, aşa e, şopti fricos, Goangă.

— Nu mai avem alţii. Voi sunteţi întâii oaspeţi ai iadului nostru, adăogă al doilea drac. Impăratul o să se bucure! Până acum doar raiul a avut parte de ei...! Când v'o vedea Skaraoschy o să facă o petrecere grozavă. El dorea de mii de ani să aibă copii în iadul lui cel mare! De ce numai Dumnezeu să se bucure de ei în rai? Voi veţi face fericirea împăratului, căci sunteţi întâii mici locuitori ai iadului plin de foc şi jale!

— O, nenorociţii de noi, îngânară Goangă şi Târlică, ce păcătoşi am fost!

In sfârşit, după un drum greu, obositor şi plin de chinuri, iată-i ajunşi la palatul lui Skaraosky.

CLOANŢA COTOROANŢA

IV

In faţă li se arătă un palat de marmură neagră, acoperit cu foc. De jurîmprejur, îl mărginea o apă mare, iar un pod înlesnea intrarea în curtea palatului, la ale cărei porţi păzeau doi draci înalţi cât cincizeci de oameni.

Impieliţaţii văzându-i sosind, au scos un şuierat aşa de puternic, că se clătinară dealurile şi munţii iadului şi într'o clipă, se înfăţişă înaintea lor, ieşită ca din pământ, vestita Cloanţă Cotoroanţă, îngrijitoarea palatului lui Skaraosky. Mică, neagră, sbârcită, cu ochi de vulpe, veni în faţa nouilor oaspeţi, însoţită de un drac — intendentul palatului — şi de motanu cel albastru.

— Ha, ha! făcu Cloanţa Cotoroanţa, avem şi noi de-acum copii în iad!... Ia să-i văd...

Cei doi draci prinseră fiecare dintre ei câte un copil în mână şi-l svârli înaintea Cloanţei.

Motanul cel albastru miona în jurul lor, iar intendentul palatului, aduse o tavă Cloanţei Cotoroanţa, şi-i spuse ceva la ureche.

Baba privi cu luare aminte copiii, apoi dădu poruncă motanului, să-i sgârie cu unghiile în dreptul

inimei şi să le sugă sânge ; apoi să-l toarne în tavă şi să-l ducă împăratului Skaraosky.

Motanul sări în sus de bucurie. Se apropie de Goangă şi Târlică şi încolăcindu-şi coada pe trupurile lor mici, îi culcă la pământ, iar cu ghiarele

începu să le sgârie inimile. Ţipau copiii cât îi luau gura, în vreme ce Cloanţa Cotoroanţa, râdea şi juca în jurul lor apucată de-o mare bucurie.

Sângele cald şi roşu, ţâşnea din inimile lor plăpânde şi umplea tava Cotoroanţei.

Când isprava fu sfârşită, copiii zăceau în nesimţire pe jos, iar Cloanţa Cotoroanţa, spuse:

— Să-i duc sângele cald, împăratului şi încălecând pe spinarea motanului albastru, pieri...

După un timp. Goangă îi şopti lui Târlică:

— Tare mi-e foame. măi frate-meu!

— Mâncare e destulă, glasui intendentul palatului lui Skaraosky, auzindu-i dorinţa; apoi scormonind sub picioarele lui, scoase un pumn de jar şi-i astupă gura cu el.

— Na, mănâncă pâinea iadului!

Durerea fu mare şi un vaiet prelung, scos din pieptul lui Goangă, înfioră întregul iad.

Cloanţa se înapoiă plină de bucurie şi ţipă cât o luă gura:

— Impăratul e fericit, e fericit!... A dat ordin să-i aduc chiar eu copiii. A băut sângele lor cu mare poftă!

— Să mergem, să mergem mai degrabă la împărat, spuseseră toţi dracii în cor!

Porunca fu împlinită pe dată, iar cei doi draci prinseră în cângi pe copilaşi şi atârnându-i la spate, o porniră cu mare alai spre palatul tartorului, având în frunte pe Cloanţa Cotoroanţa.

IN FAŢA LUI SKARAOSKY

V

Iată-i ajunşi. Copiii sunt svârliţi jos şi peste ei începură să calce dracii cu labele lor groase ca de urs.

Pe dată, un împielițat ieşi din palat şi le spuse:

— Impăratul îşi ia baia, duceţi-vă la el, vă aşteaptă...

Şi convoiul porni spre baia împăratului. Acolo era un foc straşnic, iar d'asupra lui clocotea un cazan cu smoală. De jur împrejur, jucau o sumedenie de draci.

In cazanul cel mare Skaraoskv îşi lua baia pe care o făcea odată pe an. In iad, ziua aceasta este considerată ca o sărbătoare, iar acum când împăratul a auzit că are în stăpânire şi doi copii, de bucurie, sbiară şi urlă ca un scos din minţi şi-şi prelungeşte cât mai mult statul în baia de smoală.

Dar după un timp, îşi înalţă capul şi vesti că vrea să iasă din baie. Dracii atunci prind să joace mai nebuneşte şi urletele lor crescură ca o furtună.

Cloanţa Cotoroanţa alergă să ajute împăratului, care sărise din cazan, negru, mai negru şi mai fericit ca niciodată...

— Bună baie, Cotoroanţo! Vino să te pup!

Şi Skaraosky îmbrăţişă pe Cloanţa, iar drept mulţumire, îi mări încă pe atât coada.

Sgripţoroaica începu să joace şi să se bucure

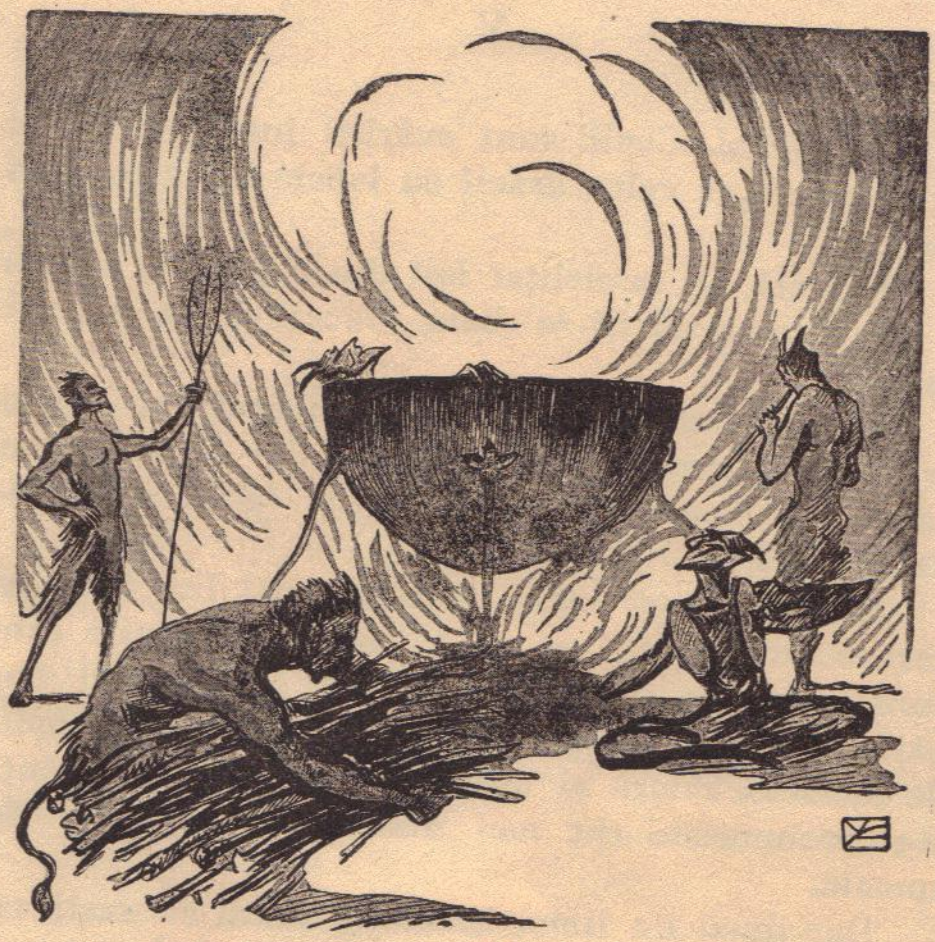

grozav, apoi apucându-şi coada — podoaba drăcească — şi-o sărută, o băgă în gură şi şi-o morfoli până nu mai putu.

— Aştia sunt copiii? făcu Skaraosky, plictisit

de ismenelele Cloanţei Cotoroanţa. Ţi-ajunge cât te-ai bucurat, stârpitură...! Ţi-ajunge !,..

Cotoroanţa se potoli şi posomorîtă, îşi sbârli coada lungă, stufoasă, neagră şi urîtă.

Copiii se ridicaseră de jos şi aveau ochii plini de lacrămi.

— Zi, ăştia sunt, întrebă Skaraosky din nou pe cei doi draci.

— Da, împărate, ei sunt !

— Să fie bine veniţi ! „Ei vor fi favoriţii mei, dar mai întâi trebue să sufere toate chinurile iadului. Pe pământ ne-au servit cu credinţă — mai zise Skaraosky, apoi porunci ca Goangă şi Târlică să fie aruncaţi în smoala în care el a făcut baia.

Indată dracii i-au şi aruncat în cazanul cel mare, unde fură afundaţi şi înnecaţi cu toată ura. Apoi au fost scoşi afară — şi împăratul Skaraosky, ceru să-i vadă dacă au fost bine înnegriţi. Cercetându-i, fu mulţumit : copiii erau urîţi şi negri, ca toate păcatele lor la un loc.

De jur împrejur, ceilalţi draci dansau şi chihoteau ; întregul iad era un hohot îngrozitor.

Râdea Skaraosky, râdea Cloanţa Cotoroanţa, râdeau dracii, râdea tot iadul, iar împăratul pe deasupra tuturor, tuna :

— Să fie sărbătoare ! Avem copii în iad ! Ei au făcut baia de smoală după împăratul lor... Să fie blestemaţi de-apururi ! şi plecă spre palatul lui.

Apoi Cloanţa Cotoroanţa strigă şi ea :

— Să se bucure întregul iad ! Ţipaţi dihănii îngrozitoare, urlaţi ca fiarele sălbatice, împăratul Skaraosky e fericit.

Şi porunca se împlini : iadul începu să urle !...

FUGA DIN IAD

VI

Din tăria văzduhului prinse să se lase înnoptarea. Focuri nesfârşite, din ordin drăcesc, s'au aprins în toate colţurile iadului.

După un timp, Skaraosky intră în palat, înconjurat de întreg statul lui major.

Goangă şi Târlică, arşi până în inimă de fierbinţeala smoalei în care au făcut baie, fură înfăţişaţi Cloanţei Cotoroanţa. Sgripţoroaica se bucură mult de chinul şi jalea lor.

In aceiaşi vreme, dela una din ferestrele palatului, Skaraosky îşi priveşte întreaga lume de draci şi e plin de mulţumire, văzând suferinţele sufletelor omeneşti, care pe pământ au ascultat de sfaturile lor. Dar mai presus de toate bucuriile, o are pe aceia, că de azi încolo va avea în împărăţia lui şi copii.

— Iadul meu de-acum nu mai e iad, ci rai curat, îşi zice împăratul, iar dela înălţimea ferestrei, îşi scuipă întreg poporul în semn de cea mai mare satisfacţie; apoi chemă pe Cloanţa să-i pregătească cele de trebuinţă pentru culcare.

Cotoroanţa dădu în grija a doi draci pe copii şi plecă în sbor spre palat.

Paznicii lui Goangă şi Târlică au făcut un mare foc şi stau de strajă.

Peste întreg cuprinsul iadului se lăsă noaptea.

Lumina focurilor aprinse, lupta cu întunerecul, învingându-l pe alocurea.

Trecu o vreme... Goangă şi Târlică prinseră câteva clipe de odihnă. Poate că au şi dormit puţin. Focul se mai stinse. Dracii, întorşi cu spatele

la ei, vorbeau şi-şi povesteau lucruri de haz, că râdeau cu poftă. Din când în când se mai uitau şi spre copii — de care însă nu mai aveau nici o grije...

Păzitorii şedeau în picioare, rezemaţi în furcile lor de fier. Cozile drăceşti, lungi şi stufoase, le atârnau în jos. După un timp, obosiţi de munca zilei, au adormit şi începură să sforăe puternic.

Copiii s'au trezit din somn de sforăitul lor şi văzând că paznicii dorm, într'o clipă, un gând le şi străbătu mintea: să fugă.

— Ce zici, Târlică, întrebă Goangă, ei dorm, putem scăpa.

— Dar cum? Unde să mergem?

— Nu ştiu, răspunse Goangă, dar ei dorm, e bine să fugim! Vom merge spre rai... uite, într'acolo, unde domneşte lumina soarelui.

In adevăr, în fund, în zare, se vedea lumina binefăcătoare a raiului.

— Mie mi-e teamă, şopti Târlică..., dar fac cum vrei tu...

— Am un plan: legăm cozile dracilor şi fugim, vei vedea şi chiar dacă se vor scula şi vor prinde de veste, noi vom fi departe atunci...

Dar iată că deodată, apăru înaintea lor un câine negru şi lăţos.

Goangă şi Târlică s'au înspăimântat şi au început să tremure, însă câinele spuse cu glas de om:

— Nu vă fie frică. Am să vă ajut să fugiţi. Şi eu vreau să scap din iad. Am fost pe lume un dre-

gător de seamă, dar aici, puterea drăcească m'a transformat în câine cu două aripi, însă m'au legat cu lanţuri grele şi ferecate ; vreau să fug şi să sbor, îmi iau vânt, dar lanţurile mă opresc şi mă aruncă din nou în apa clocotindă. Acesta este chinul meu!

„Acum am ros lanţurile cu dinţii, mă căsnesc la asta de vreo mie de ani ! Le-am rupt şi am auzit gândurile voastre. Hai să fugim împreună. Vă ajut să legaţi cozile dracilor!".

Copiii se învoiră pe dată şi fără altă vorbă, se

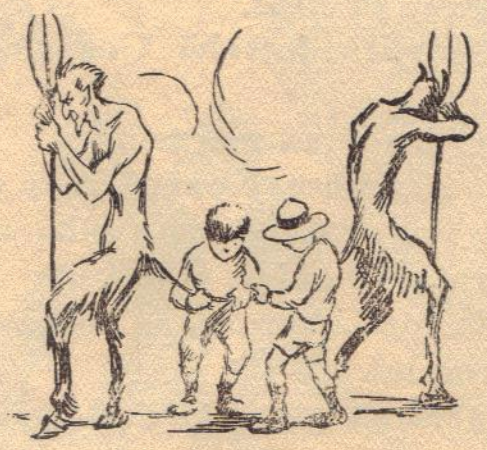

apropiară de draci şi le împletiră cozile cu zeci de noduri.

— Acum încălicaţi pe mine şi ţineţi-vă bine, mai spuse câinele.

Goangă şi Târlică încălecând, se prinseră cu mâinile unul de altul, iar câinele îşi luă sborul !...

Dar n'au apucat să se îndepărteze prea mult, că dracii au prins de veste şi au dat alarma, ţipând şi urlând aşa de tare, că întreg iadul se trezi.

Ferestrele cele mari ale palatului lui Skaraosky se deschiseră şi împăratul dracilor apăru înspăimântat.

— Ce este? Ce s'a întâmplat? tună el.

Iar ecoul tuturor strigătelor de alarmă, i-au răspuns:

— Ne-au fugit copiii, ne-au fugit copiii, alergaţi după ei!...

O zarvă mare, nemai văzută până atunci, începu să frământe noaptea neagră a iadului.

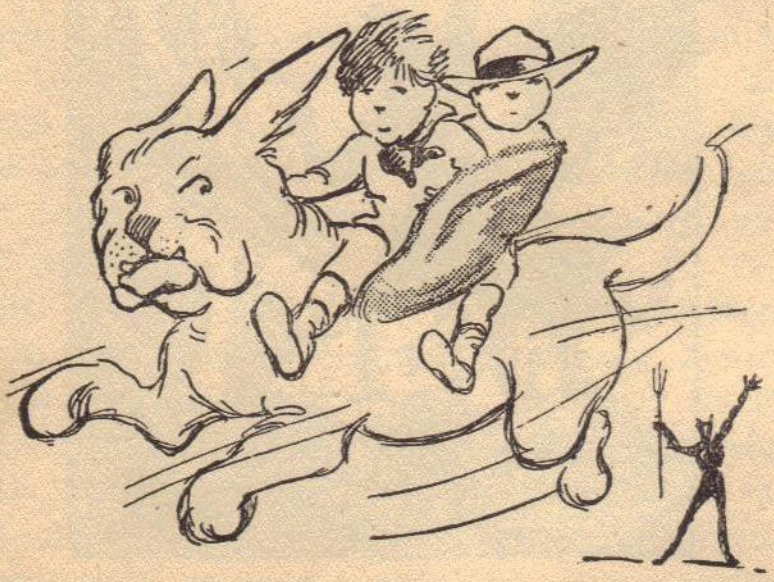

Cete-cete de draci se luară după fugari; iar cei doi împieliţaţi, care erau legaţi de cozi, săreau în sus şi se tăvăleau pe jos, trăgând unul de altul, muşcându-se să se desfacă, văicărindu-se ca nişte scoşi din minţi, dar nu reuşeau.

Skaraosky se dădu jos şi conduse singur oastea urmăritorilor. Dracilor le tăiă cozile cu un topor şi drept pedeapsă că n'au vegheat cu străşnicie, îi aruncă într'un cazan cu jeratec.

Cu un şuerat puternic, Cloanţa Cotoroanţa,

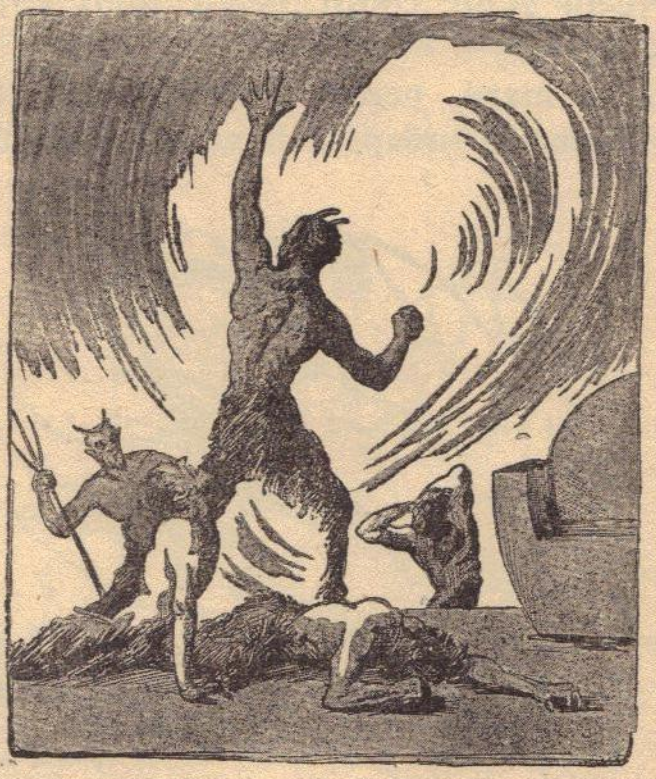

călare pe pisica albastră, coborî din palat şi porni dupe fugari; iar Skaraosky gândea:

— Grozavi copii! Au înşelat şi pe draci! De i-oi prinde, am să-i pedepsesc amarnic, apoi îi fac aghiotanţii mei.

Goana era mare. Câinele fugea cât putea, însă oştirea drăcească se apropia ca o furtună.

Lărmălaia grozavă se auzea până în rai. Acolo toţi îngerii erau înspăimântaţi de atâta vuet, iar oştile cereşti au crezut că neamul drăcesc a pornit cu război împotriva raiului.

Sfântul Petre îşi adunase întreg Statul Major cu care se sfătuia, în timp ce Sfântul Ilie pornise să cerceteze pricina sgomotului, care venea ca o vijelie din iad.

Dar după puţin, Sfântul Ilie întorcându-se din recunoaştere, aduse vestea care se răspândi în întreg raiul, că toată larma era numai din pricina lui Goangă şi Târlică, care au încercat să fugă din iad.

In această vreme, ţipetele de groază ale copiilor tăiau văzduhul. Urmăritorii ajungându-i, au pus mâna pe ei.

Intr'o clipă câinele fu strivit sub câlcâiele a zeci de draci, iar Cloanţa Cotoroanţa aruncă pe Goangă şi Târlică într'un cazan cu apă fiartă.

Apoi se ţinu un consiliu, care să hotărască pedeapsa ce li se cuvine pentru încercarea îndrăzneaţă de a fugi din iad şi repede copiii fură condamnaţi să li se scoată ochii cu nişte ace înroşite în foc, iar în urmă să fie spânzuraţi şi să li se străpungă inimile cu fiare lungi şi ascuţite.

Skaraosky dădu ordin ca împlinirea pedepsei să se facă chiar pe locul unde au fost prinşi, în apropiere de graniţa spre rai, ca şi lumea de dincolo, să vadă „acest măreţ spectacol".

— După ce se vor pocăi, să fie ţinuţi la curtea împăratului nostru Skaraosky, ca mari sfătuitori pentru toate înşelătoriile din lume, strigă Cloanţa

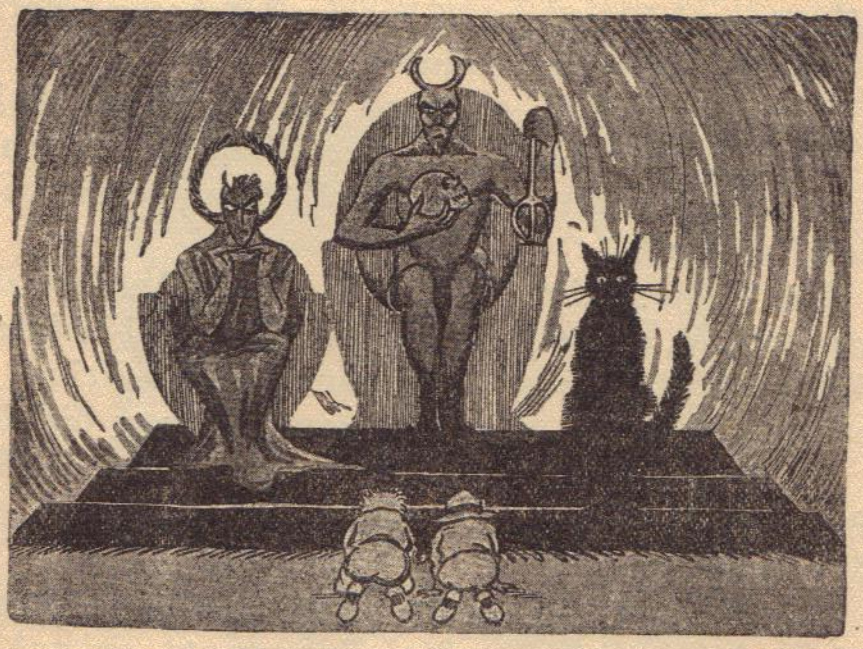

Cotoroanţa, sărind şi cântând de bucurie în jurul celor care pregăteau chinul lui Goangă şi Târlică.

VII

După un timp, copiii au fost scoşi din cazan aproape morţi. Doi draci îi aduse pe locul unde li se pregătea execuţia.

Acolo, la un foc mare se înroşeau fiarele cu care aveau să li se străpungă inimile, iar însăşi Cloanţa Cotoroanţa ascuţea nişte ace mari pentru scosul ochilor.

Intregul iad se bucura ca de o mare petrecere.

In apropiere, sute de draci aşezau scaune şi înălţau tribune, pentru ca Skaraosky cu tot neamul lui să poată lua parte la sărbătoare.

E o fierbere nemai văzută în cuprinsul iadului. Zeci de draci, vin şi se duc după treburi şi pregătiri. Toţi muncesc ca serbarea să reuşească.

In aceiaşi vreme, din rai, din lumea îngerilor, se auzeau până la ei cântece armonioase şi sfinte: îngerii în cor, slăveau pe Domnul.

Skaraosky îşi astupa urechile să nu audă; pe când Cloanţa Cotoroanţa, pregătindu-şi instrumentele de tortură, înjura şi-şi scuipa în sân, dorind să se sfârşească mai repede „sărbătoarea drăcească"

şi să se ducă în palatul ei, cât mai departe de lumina raiului.

Totul e gata!...

Skaraosky cu lumea lui de draci s'au aşezat la locurile hotărîte fiecăruia.

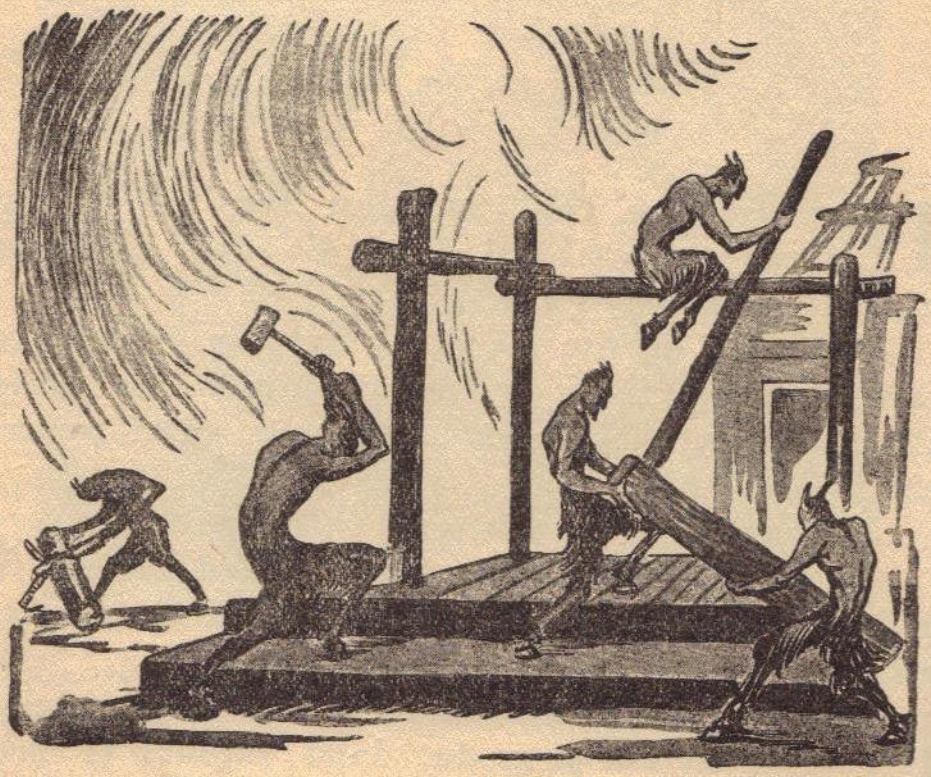

Călăul execuţiei e însăşi Cotoroanţa, care a cerut această mare graţie lui Skaraosky. Ea dă ultimele porunci.

Goangă şi Târlică nu mai au lacrămi să plângă, nici glas să mai ţipe.

Ingerii din rai sunt îngroziţi de pregătirile ce se fac pentru pedepsirea copiilor.

Mulţi din ei fug şi se ascund printre flori, să

nu vadă chinul care va începe. Unii chiar plâng de mila lui Goangă şi Târlică.

— Vai, săracii! îşi şoptesc îngerii...

In jurul bunului Dumnezeu roiesc mii de îngeri, care mai de care mai cuminte şi mai frumos! Dumnezeu la toţi ţine, dar pe unul dintre ei îl iubeşte mai mult. Il poartă la sufletul lui, îi mângâie părul de mătase şi-i ascultă cântecul armonios, cum nu e altul în tot raiul...

Acesta este îngerul Bunătăţii şi-l chiamă: îngerul Buia-Ţuţu. Dar el este trist acum... Ochii îi

Buia-Tuţu

sunt împăenjeniţi de lacrimile, care-i stau să nască de sub genele umbroase...

— Ce ai tu, îngerul meu? îl întrebă Dumnezeu.

— O, mărite, Doamne.., mi-e frică să mă uit în ochii Tăi!...

— Ei, bine, vorbeşte... de ce eşti trist?... In rai nimeni nu lăcrămează.

— Aşa e, Doamne, dar nu îndrăznesc, răspunse îngerul Bunătăţii.

— Spune ce ai pe suflet, stărui din nou Dumnezeu, mângâindu-l...

— Doamne, de când m'ai adus în rai, niciodată nu Te-am rugat nimic — afară decât să ai grijă de părinţii mei de pe pământ.

— Da, răspunse Dumnezeu şi ei sunt fericiţi...

— Sunt fericiţi, Doamne, aşa e, îngână îngerul Buia-Ţuţu, sărutând mâinele marelui Dumnezeu, aşa e!... Tu eşti bun, ei sunt fericiţi; dar azi mai am o rugăminte... O, dar nu îndrăsnesc!... Mai bine alungă-mă dela Tine!... Nu vreau să Te supăr cu nimic!... Tu m'ai numit înger al Bunătăţii... Tocmai bunătatea asta, face să mi să sfâşie inima...

Dumnezeu îi ştia gândul, dar voia să asculte totul dela îngerul lui.

— Tu eşti îngerul Bunătăţii pentru sufletele celor buni, spuse Dumnezeu, cu o duioşie sfântă în glas.

— Da, da, aşa e!... Dar mai bine Doamne, goneşte-mă dela Tine—şi îngeraşul acesta, mic, frumos, bun, cel mai iubit din întreg raiul, căzu în genunchi la picioarele Domnului şi izbucni în plâns.

Intreaga lume a îngerilor se întristă şi un fior

de spaimă trecu ca fulgerul prin ochii tuturor. Cuprinşi de mirare îşi ziceau:

— Plânge îngerul Bunătăţii la picioarele Domnului! Ce s'o fi întâmplat? Greşit-a el oare cu ceva?

Toţi şi-au încetat cântecele — şi ascunzându-se printre flori, nu-şi mai vorbiră nimic.

Sfântul Petre se întrebă şi el mirat:

— Ce s'o fi întâmplat? şi se îndreptă spre tronul lui Dumnezeu.

Dar bunul Dumnezeu, ridică de jos pe îngerul Buia-Ţuţu, îl luă în braţe, îl sărută şi-l ţinu la sânul Lui.

— Nu mai plânge, îngerul meu..., nu întrista cu lacrimile tale raiul meu fericit.

— Nu mai plâng, mărite Doamne, nu mai plâng şi-şi ascunse faţa la sânul Domnului.

Ingerii ceilaţi ai cerului, îşi înălţaseră capetele frumoase dintre flori şi priveau spre Dumnezeu.

Dar un ţipăt înfiorător străbătu întunericul iadului şi ajunse până în rai. Se cutremură întreg văzduhul.

In iad, Cloanţa Cotoroanţa, înainte de a înfige fierul înroşit în foc în ochii lui Goangă şi Târlică, le înţepase trupuşoarele lor mici cu el. Ei ţipaseră aşa de jalnic şi înfiorător.

— Doamne, Doamne, suspină îngerul Bunătăţii, nemai putând să se stăpânească, iartă pe copiii aceia din iad...

— Cum? făcu Dumnezeu, pentru aceşti doi nebuni, mă rogi tu?

— Tocmai pentru ei, bunule şi mare Dumnezeu! Au greşit!... au fost mici... neştiutori... Iartă-i! Au să se îndrepte... Trimite-i înapoi acasă la părinţii lor şi se vor cuminţi!... Iartă-i!...

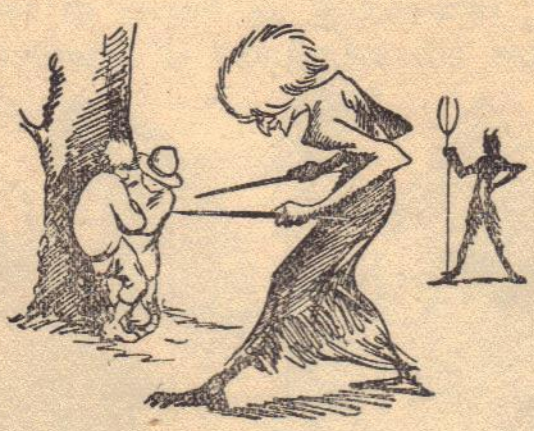

Atunci Dumnezeu chemă la sfat pe Iisus Hristos, pe Sf. Petre, Sf. Ilie şi pe Sf. Stelian, protectorul tuturor copiilor. Le spuse rugăciunea îngerului Bunătăţii şi întrebă:

— Tu, blândul meu fiu, care te-ai jertfit pentru omenire spre a o face mai bună, — dar care tot rea a rămas — şi voi sfinţi ai Raiului meu, ce ziceţi?

Bunul Iisus, răspunse:

— Doamne, te-a rugat îngerul Tău scump, iartă-i...

Şi Dumnezeu, în marea lui bunătate, grăi:

— Să fie iertaţi!...

Iertarea fu auzită în întreg raiul şi într'o clipă se înălţară mii de imnuri de slavă, pentru mărirea lui Dumnezeu.

Cântecele erau aşa de dulci şi frumoase, cum nu se mai auziseră niciodată.

Insuşi dracii se opriră din pregătirile lor şi ascultau, oftând după viaţa de dincolo de ei, din împărăţia raiului.

Dumnezeu dădu ordin să fie scăpaţi copiii.

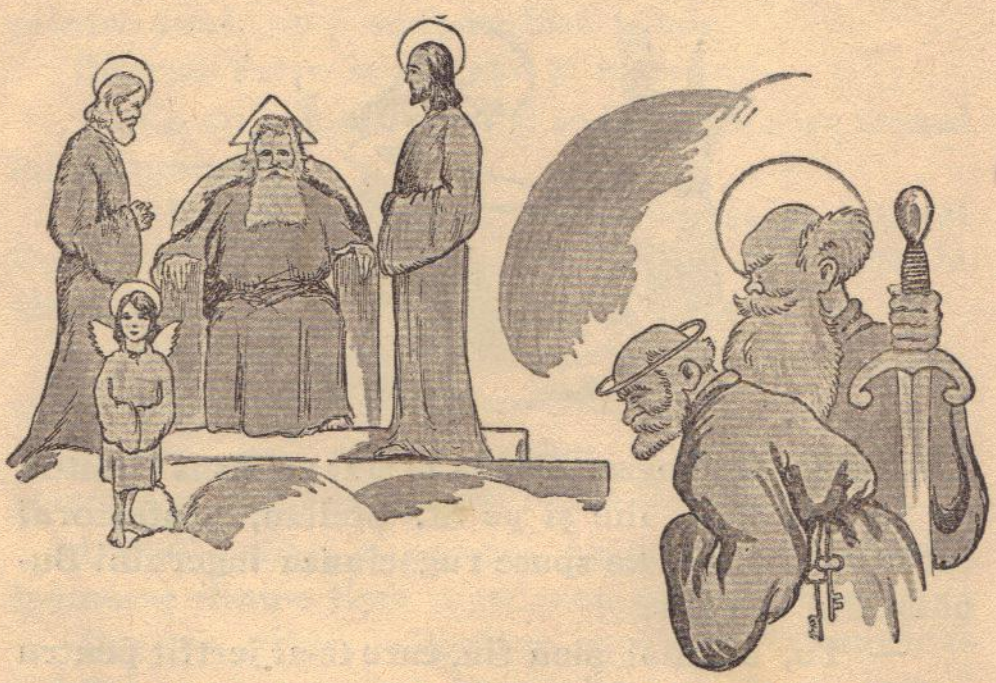

Deodată, întreaga fire fu înspăimântată de tunete grozave... Sfântul Ilie, pe carul lui de foc, fugea spre iad...

Skaraosky presimţind ce are să se întâmple, striga din răsputeri:

— Ce mai staţi?... Aţi înebunit? Scoateţi-le ochii... şi să fugim cu ei spre fundul iadului... Raiul ne ameninţă!

Cloanţa Cotoronaţa se pregătea să împlinească

porunca. Tocmai ridicase fierul înroşit şi voia să-l înfigă în ochii copiilor, dar Sfântul Ilie care se apropiase vijelios, se coborî pe o limbă de foc, svârlind în jurul lui numai jăratec care ardea totul şi apucând pe cei doi copii, îi aruncă în carul său, îndreptându-se în goană şi înconjurat de aceiaşi furtună, se întoarse în lumea lui din rai.

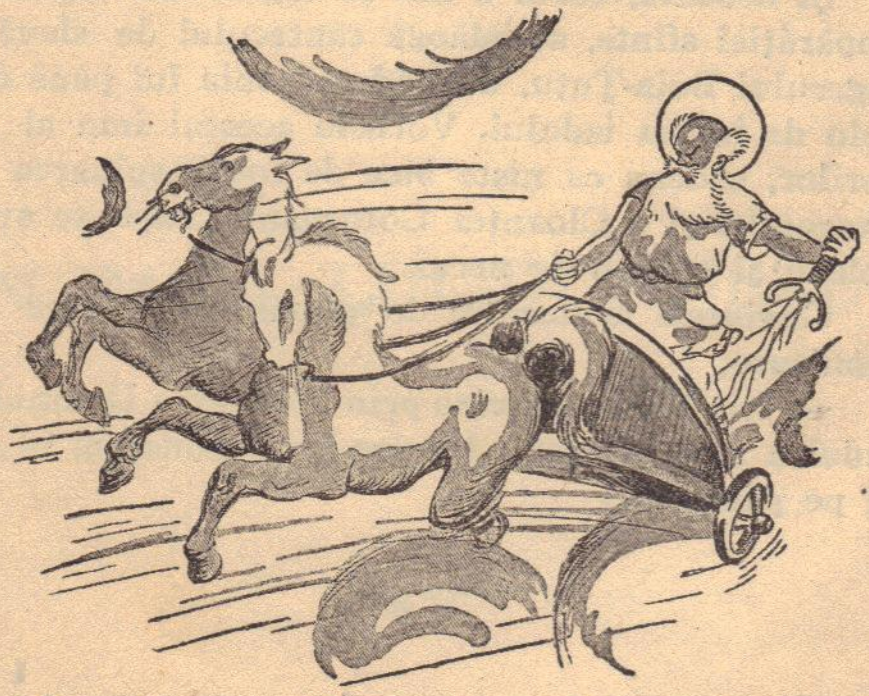

Abia după puţin se desmetici Skaraosky şi Cloanţa Cotoroanţa dându-şi seama cu spaimă de cele ce s'au petrecut. Un vaiet îngrozitor, răsuna dela un capăt la celălalt al iadului!...

— Ne-au furat copiii, ne-au furat copiii!...

Pe când în rai toţi îngerii spuneau:

— Copiii au fost iertaţi... şi au fost scăpaţi din iad.

* * *

Sfântul Ilie înapoindu-se, aduse pe Goangă şi Târlică în faţa Celui a tot Puternic; iar îngerul Bunătăţii, care rugase pe Dumnezeu pentru iertarea lor, îi mulţumi Domnului, cântând mărire de-apururi bunătăţii Lui.

Şi deodată, corul a mii de îngeri din cuprinsul împărăţiei sfinte, se adăogă cântecului de slavă al îngerului Buia-Ţuţu, ducând armonia lui până dincolo de lumea iadului. Vorbele acestui imn al îngerilor, cădeau ca nişte bice de foc pe spinarea lui Skaraosky şi a Cloanţei Cotoroanţa, care se svârcoleau şi crăpau de necaz.

Cuvintele cântecului de glorie se auzeau armonioase:

— Iadul a fost învins prin bunătatea Domnului! Iadul a fost învins!... Mărire lui Dumnezeu, în cer şi pe pământ!...

IN FAŢA LUI DUMNEZEU

VIII

Iată-i Doamne, glăsui Sfântul Ilie aducând înaintea lui Dumnezeu pe Goangă şi Târlică. I-am furat iadului cu destulă greutate. Skaraosky e nebun de durere.

— Se şi vede, răspunse Dumnezeu, ia te uită ce beznă grozavă s'a lăsat asupra iadului.

Şi pe când Dumnezeu şi Sfântul Petre, vorbeau despre mânia tartorelui iadului, Goangă şi Târlică sfârşiţi cu totul de puteri, se aşezaseră jos şi nu mai se săturau privind măreţia raiului...

— Ce lumină şi bucurie e aici! şopti Goangă.

— Şi ce întuneric şi tristeţe în iad! murmură Târlică.

— Şi ce de flori în rai!

— Şi ce ghimpi şi jale dincolo, suspină Târlică.

— Aşa e, copiii mei, zise Dumnezeu, care sfârşise sfatul cu Sfântul Petre, aici sunt faptele bune, prin urmare lumină, bucurie, flori; iar în iad sunt faptele rele, adică întuneric, tristeţe, ghimpi şi munci grele, nesfârşite!...

„Voi, acelei lumi eraţi sortiţi, dar un înger al cerului meu, cel mai scump înger, îngerul Bunătăţii, s'a rugat pentru iertarea voastră şi l'am ascultat. Lui să-i mulţumiţi. El este cel ce v'a scăpat de păcate şi de chinul cel groaznic.

— Unde este Doamne, acel înger, să-i mulţumim, ziseră copiii într'un glas.

Dumnezeu le înfăţişă pe îngerul Buia-Ţuţu.

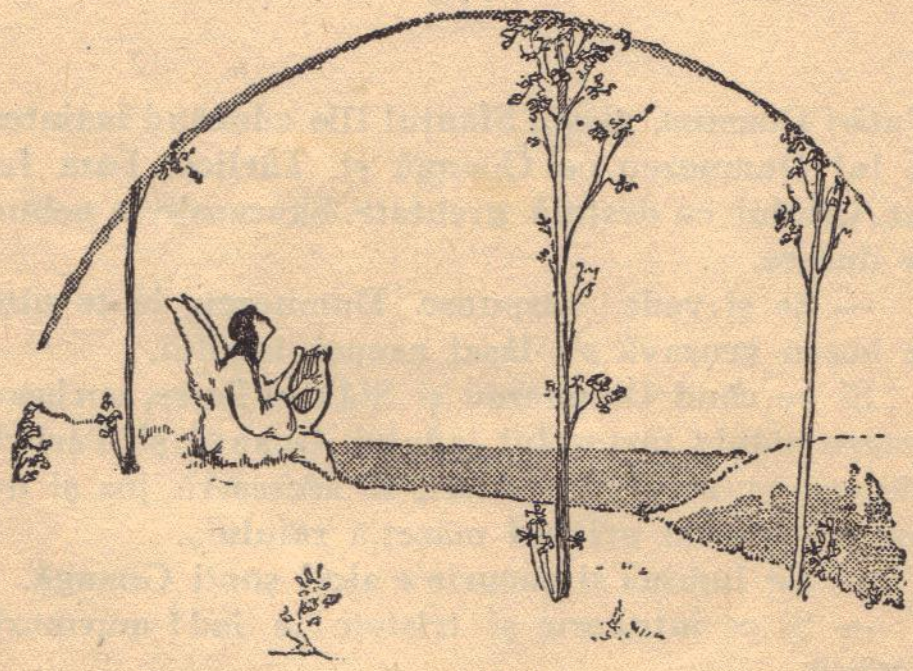

Goangă şi Târlică se apropiară sfioşi de el şi căzând în genunchi, îi sărutară mâinile.

Ingerul îi ridică în sus şi-i îmbrăţişă.

Apoi Dumnezeu porunci ca aceşti copii să fie spălaţi cu apă sfinţită, care are în ea mirosul tuturor florilor din rai, spre a li se şterge astfel şi toate păcatele...

— Iar tu, Sfinte Petre, mai adăogă Dumnezeu, rupe din dosarul faptelor oamenilor, paginile unde sunt înscrise toate nebuniile lor şi să le arunci tocmai în faţa palatului lui Skaraosky, spre a'şi lua nădejdea că aceşti copii au să se mai întoarcă vreodată în iadul lor şi astfel, să se svârcolească în chinuri şi mai mari.

Sfântul Petre plecă să îndeplinească porunca,

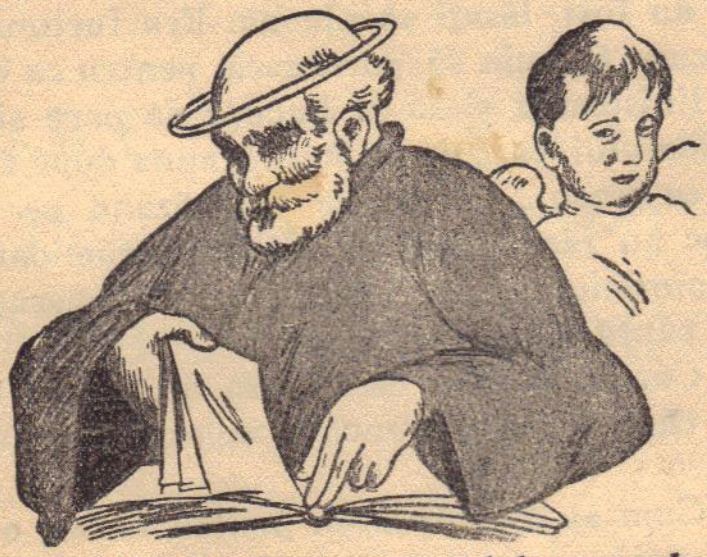

iar îngerul Bunătăţii se rugă să-l lase pe el să spele pe copii.

— Ei bine, zise Dumnezeu, împlinească-se dorinţa ta !

Intr'o clipă, alţi doi îngeri sosesc cu apa curată, plină de parfumuri şi îngerul Buia-Ţuţu spălă pe Goangă şi Târlică.

Deodată deveniră albi ca îngerii, curaţi ca apa sfinţită, înviorați ca vântul primăverei şi cu ochii strălucitori ca acei ai îngerului Bunătăţei.

— O, Doamne, parcă suntem alţii, ziseră într'un glas copiii.

— Aşa e, acum nu mai sunteţi fii iadului !... Bunătatea lui Dumnezeu, v'a scăpat, spuse îngerul Buia-Ţuţu.

Apoi Goangă şi Târlică, izbucniră într'un plâns adânc, plin de suspine, cu lacrimi mari şi strălucitoare ca boaba de diamant.

Ei au fost lăsaţi să plângă. Era furtuna sufletelor, care trebuia să pornească, pentru ca în urmă să se liniştească şi să se bucure de pace şi de lumina soarelui, care apare întotdeauna după furtună.

Şi ea trecu... Lacrămile lor căzând pe jos, în acel loc au răsărit mii şi mii de lăcrămioare...

In apropiere, glasuri şoptitoare de îngeraşi, prinseră a cânta. Copiii îşi zic:

— Cât de frumos cântă, cât de frumos !

Şi căzând la genunchii îngerului Bunătăţei, spun:

— Cum să-ţi mulţumim pentru tot ce ai făcut pentru noi?

Iar îngerul, aşezându-se jos pe flori, vorbi astfel:

— Să nu-mi mulţumiţi mie, eu nu merit aceasta, ci lui Dumnezeu. El este bun, drept şi mare ! Este A-tot-Puternic... Impreunaţi-vă mâinele pentru rugă, staţi în genunchi şi prea măriţi-L odată cu mine !

In acea clipă, în Domnia Cerurilor, se înălţă cea mai caldă, cea mai curată şi blândă rugă închinată lui Dumnezeu !

INGERUL BUNĂTĂŢII
INVAŢĂ PE COPII
PORUNCILE LUI DUMNEZEU

IX

Când au sfârşit ruga — din îndepărtarea iadului se auzea scrâşnirea dinţilor lui Skaraosky şi înjurăturile Cloanţei Cotoroanţa — iar întregul iad gemea de muncile grele la care fusese supus; pe când bunul Dumnezeu, îşi binecuvânta lumea de sfinţi şi îngeri.

După un timp, îngerul Bunătăţii, spuse copiilor

— De-acum nu mai puteţi rămâne în rai, în curând o să fiţi coborâţi pe pământ. Incepe să se înnopteze. Părinţii voştri sunt îngrijaţi; sărmanii, vă caută pretutindeni. Ei nu ştiu unde să vă găsească!

Apoi tot el adăugă:

— Uitaţi-vă pe aci, aşa, colo jos, în punctul acela alb.

Şi copiii priviră.

— Ei, ce vedeţi? întrebă îngerul.

— Ah, Doamne, uite pe mama, care plânge şi îşi frânge mâinile de durere, îngână Târlică.

— Şi pe tata, care e amărît, făcu Goangă.

— Vai, ce jale şi durere! ziseră amândoi.

— Ei bine, urmă îngerul Bunătăţii, făcând să dispară cele ce vedeau pe pământ, — voi o să vă întoarceţi şi părinţii au să vă regăsească.

— O, bunule înger, cât mai degrabă, să nu-i mai facem să sufere atât!

— Dar ia uitaţi-vă şi în partea asta, colo, în fund, zise îngerul fără să răspundă vorbelor lor rugătoare, spuneţi-mi ce se arată.

— Uite pe Safta bucătăreasa, care plânge după noi.

„Uite şi pe bietul Moş Iznav. A auzit că nu ne mai aflăm la părinţi. Să ajungem mai degrabă la el şi ascultându-i basmele, să-i sărutăm mâinile şi părul alb ca argintul.

— Şi ce se mai vede? stărui îngerul Buia-Ţuţu.

— Zărim pe proprietarul nostru, el îşi repară scara pe care i-am stricat-o.

„Se vede şi bietul dogar şi croitorul şi sărmanul client, care a rămas fără haine.

„Uite şi pe chelner, uite şi pe toţi copiii pe care i-am supărat, cărora le-am luat o minge, un briceag, o poză, un condei, uite şi pe profesorul nostru pe care l'am amărît de atâtea ori"!

Apoi îngerul făcu din nou să nu se mai vadă nimic şi spuse:

— S'a apropiat ora plecărei...

— Suntem şi noi gata, şoptesc copiii.

— Voi cere lui Dumnezeu îngăduirea, ca eu să vă las la casa voastră, urmă îngerul; acolo jos, am şi eu pe tatăl şi pe mama mea. Vreau să stau în

visul lor o noapte întreagă şi urmează chiar acum să mă cobor la ei.

„Trebue însă, ca mai înainte să mă înfăţişez Domnului nostru spre a-i cere favoarea să vă duc pe pământ — să-mi făgăduiţi cele ce vă voi cere.

— Orice... orice..., spuseră Goangă şi Târlică.

Şi îngerul îi povăţui:

— Să ascultaţi de părinţii voştri şi să-i iubiţi!

„Să respectaţi lumea! Să învăţaţi bine la şcoală.

„Să nu mâniaţi pe nimeni. Să nu bateţi animalele.

„Să fiţi buni şi miloşi, iar pe oamenii bătrâni şi nevoiaşi, să-i ajutaţi! Să daţi celor ce n'au, chiar bucata voastră de pâine.

— O, da, scumpe înger, te vom asculta!

— Să nu luaţi nimic din bunul altuia, ci din potrivă, să daţi la toţi din puţinul vostru!

— Da, da, aşa vom face!

— Şi mai presus de toate, adăogă îngerul, cu o tremurare în glas şi cu ochii strălucitori ca razele de soare, să vă închinaţi lui Dumnezeu şi să-l prea măriţi! Inchinaţi-vă Lui, ascultaţi-I poruncile!...

Ingerul spunând acestea, căzu în genunchi şi începu să se roage.

Copii făcură la fel şi multă vreme au stat aşa, în genunchi, pioşi şi smeriţi, adânciţi în ruga lor, care pornea din suflete curate şi pline de chipul şi făptura marelui şi bunului Dumnezeu...

* * *

Dumnezeu înconjurat de îngeri şi sfinţi, se apropie de ei — ruga lor fierbinte şi curată îl îndemnă la aceasta — iar Buia-Ţuţu căzând la picioarele Lui puse:

— Doamne, Doamne, aceşti copii mi-au făgăduit că se vor purta ca nişte îngeri pe pământ. I-am învăţat toate legile bunătăţei Tale! Rogu-Te Doamne, să-i trimitem acasă la părinţii lor.

— Bine, zise Dumnezeu, vesteşte pe Sfântul Ilie...

— O, Doamne, fii bun şi dă-mi mie însărcinarea asta, îi duc eu. Cu acest prilej voi trece pe la casa mamei şi tatălui meu, să-i binecuvântez în numele Tău şi să le las sănătate şi tot norocul, în sărutarea ce le-o voi da în visul acestei nopţi, se rugă îngerul...

„Mă voi duce cu ei pe pământ, împreună cu Sfântul Ilie, pe acelaşi nor în carul lui de foc şi am să mă întorc în noaptea aceasta".

Dumnezeu se înduplecă la atâta rugăminte şi pe dată sosi şi Sfântul Ilie.

Ingerul Bunătăţei împreună cu Goangă şi Târlică, primiră binecuvântarea lui Dumnezeu.

Apoi un nor gros îi învălui pe toţi şi încet încep să se coboare spre pământ.

DEŞTEPTAREA DIN VIS

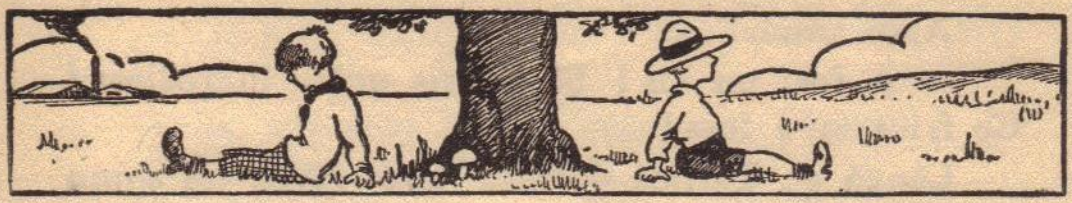

X

Goangă se sculă speriat din somn. Se frecă la ochi înspăimântat. Se pipăi pe mâini, pe picioare, îşi ridică braţele în sus, apoi din toată inima scoase un oftat adânc, prelung. Ochii îi erau

plini de lacrămi şi abia după câtva timp îşi dădu seama de cele ce s'au petrecut cu el şi se simţi uşurat.

Apoi gândi:

— A fost un vis! Şi ce vis urât, îngrozitor! Ce frică mi-a fost!

Lângă el, Târlică dormea încă. Avea un somn uşor, liniştit.

Seara începuse să îmbrace pământul. Un vânt puternic bătea dinspre miază-noapte. Nori negri de furtună se apropiau din aceea parte. Tunetele se auzeau răbufnite. Fulgere dese tăiau întunecaţii nori. Erau semne de ploae mare, de vijelie.

Lui Goangă i se făcu frică. El nu se temuse niciodată de fulgere şi tunete, acum însă simţea o mare îngrijorare. Ar fi vrut să vorbească, să cheme, dar un nod parcă i se pusese în gât şi nu putea să scoată o şoaptă măcar.

In faţă i se înfăţişă întregul vis, iar pe Cloanţa Cotoroanţa o simţea lângă el.

Din pom căzu dată de vânt, o creangă uscată şi îl atinse uşor pe spate.

— Ah! făcu Goangă şi sări în sus speriat.

Vru să înjure, dar îi veni în minte îngerul Buia-Ţuţu, care parcă-l mustră de gândul lui şi vorbele ce avea să le rostească şi-i fu ruşine de el.

— Ce bine îmi pare, îşi zise, că n'am înjurat. La ce mi-ar fi folosit? La nimic... Mâniam doar pe Dumnezeu şi pe îngerul Bunătăţii!

Şi Goangă rămase pe gânduri.

Dar furtuna se apropia. Târlică se trezi la zgomotul puternic al unui tunet şi întrebă plângând:

— Ce este, frate Goangă? Unde suntem? Mi-i frică!

— Să mergem acasă, răspunse Goangă! Se apropie o furtună. Să fugim!

Iar Goangă, auzi parcă născând din mijlocul foşnetului foilor pomului sub care dormise până atunci, un glas... Semăna cu acela al îngerului Bunătăţii din vis. El deslușea bine vorbele:

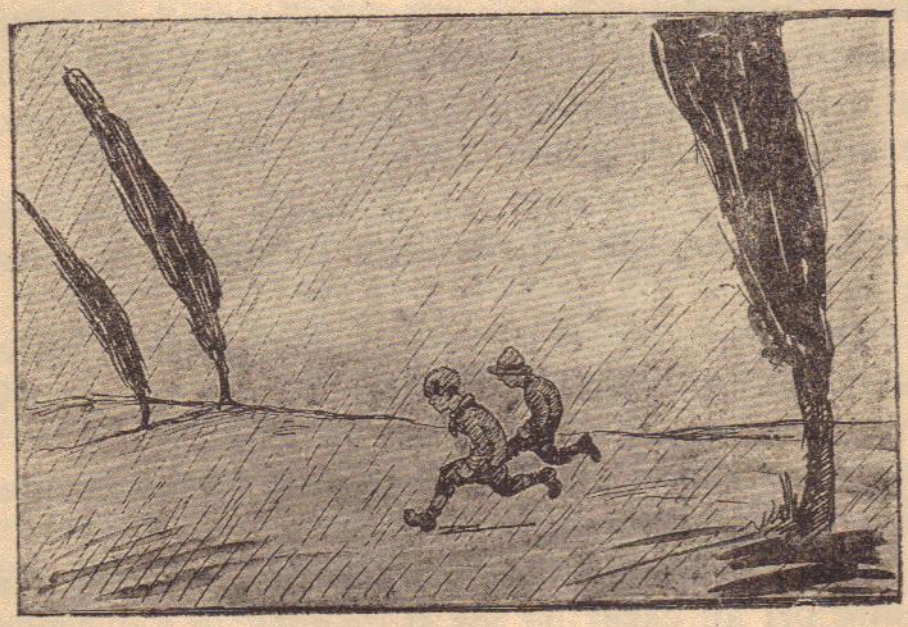

— Plecaţi de grabă acasă, la părinţii voştri! Plecaţi, vine furtuna! Pomul sub care staţi va fi trăsnit de Sfântul Ilie şi dacă mai rămâneţi, veţi muri. Plecaţi!...

Şi vântul începu să şuiere... Un tunet puternic, aproape de copii, îi înspaimântă, apoi amândoi ţinându-se de mână, o luară la fugă.

Alergau cu multă greutate peste câmp, peste arături, apoi au dat în şosea.

Copiii goneau într'una. Plângeau şi spuneau:

— Doamne, Doamne, scapă-ne de furtună!

Iar Goangă, târa pe Târlică după el, strigându-i:

— Mai iute, Târlică, mai iute!

După puţin se opriră. Târlică nu mai putea fugi.

Furtuna era pe urmele lor. Se uitară cu spaimă înapoi, zăreau încă pomul sub care au dormit. Dar o lumină orbitoare tăiă văzduhul, un fulger puternic străbătu prin mijlocul vijeliei, apoi îi urmă un tunet zguduitor. Speriaţi, copiii s'au vârît unul în altul.

Copacul fu trăsnit, iar Goangă şi Târlică îngroziţi, o luară din nou la fugă. In sfârşit, au intrat în oraş.

Din urma lor se auzea răpăiala ploaiei. Venea mânioasă. Pe străzi nu mai era nimeni. Se apropia o furtună înspăimântătoare.

Se înnoptase bine. Norii vijeliei, făceau noaptea neagră ca păcura.

Goangă şi Târlică alergau nebuni. De mai multe ori au căzut pe jos şi cu anevoie s'au sculat, pornind-o din nou la drum.

Târlică scâncea:

— Eu nu mai pot, nu mai pot!

Iar Goangă, îl trăgea după el cu ultimele puteri pe care le mai avea corpul lui obosit de atâta teamă şi alergătură.

— Uite casa, uite casa! ţipă Goangă.

In adevăr erau pe strada lor. Au mers pe drum bun, n'au rătăcit.

Ploaia îi sosise din urmă. Picături mari îi loveau din toate părţile.

Dar au ajuns. Au deschis uşa dela intrare cu mare greutate şi intrând înăuntru, căzură jos.

Lumea alergă să vadă ce este. Şi toţi chiriaşii, începând dela etajul întâi, până la cei de la al patrulea unde şedeau părinţii lui Goangă şi Târlică, năpădiră pe scară şi se întrebau:

— Ce este? Ce este? Ce s'a întâmplat?

Intr'o clipă, o singură vestire se auzi de jos şi până sus:

— Goangă şi Târlică zac leşinaţi, jos la scară!

Şi pe când unii din chiriaşi intrau liniştiţi în odăile lor, aflând că este vorba de „nebunii de la etajul al 4-lea", în goană, coborau mama şi tatăl copiilor, ţipând cât îi luau gura.

Proprietarul casei, care sosise acolo cel dintâi, văzându-i în ce stare erau, i se făcu milă de ei şi-i luă în braţele lui puternice, ca să-i ducă sus în odăile părinţilor.

După puţin timp, au fost aşezaţi în paturile lor, unde părinţii şi câţiva prieteni, căutau să-i liniştească. Ei începuseră să plângă cu hohote.

Furtuna încetase. Norii negri ca păcatul, fugiseră, iar pe cerul plin de stele, apăruse luna.

Goangă vroia să vorbească, să spună ceva, tatăl însă nu-i da voie, iar mama şoptea cu bunătate:

— Lasă.... mâine, mâine ai să ne povesteşti. Acum beţi ceaiul ăsta cald.

Apoi copiii s'au culcat. Târziu au adormit... Somnul le-a fost sbuciumat şi plin de suspine.

ZILE GRELE

XI

A doua zi, în zori, Goangă povesteşte cele întâmplate, îşi spune visul...

Toţi tac. Târlică ascultă înspăimântat şi de frică i se sbârleşte părul în cap.

Mama se închină adesea, iar tatăl, fumându-şi în linişte luleaua, ascultă tăcut.

Goangă istoriseşte încet, înfiorat aproape. Oftaturi lungi întrerup povestirea visului. Toţi sunt neliniştiţi, îngroziţi.

In jurul lor flutură aripile nevăzute ale Cloanţei Cotoroanţa şi pe jos, parcă umblă motanul albastru.

Dar mama se scoală şi aprinde candela. O pâlpâire înceată, iar după puţin, lucirea crescu şi era frumoasă ca o minune.

Apoi dintr'un sertar scoase lumânarea de Paşti, o aprinse şi-şi făcu în faţa icoanelor, trei cruci.

Cei din casă se închinară şi ei.

Şi dintr'odată, în sufletul tuturor pătrunse parcă pe aripi nevăzute, bunătatea lui Dumnezeu şi a îngerului Buia-Ţuţu şi li se părea că aud glasuri în-

depărtate de îngeri, iar chipul Maicei Domnului din icoană, se luminase şi zâmbea.

In sfârşit, Goangă vorbi despre fuga lor până acasă şi teama de furtuna care venea după ei.

Şi astfel povestea visului fu sfârşită. In casă se făcu tăcere. Candela şi lumânarea dela Paşti ardeau liniştite.

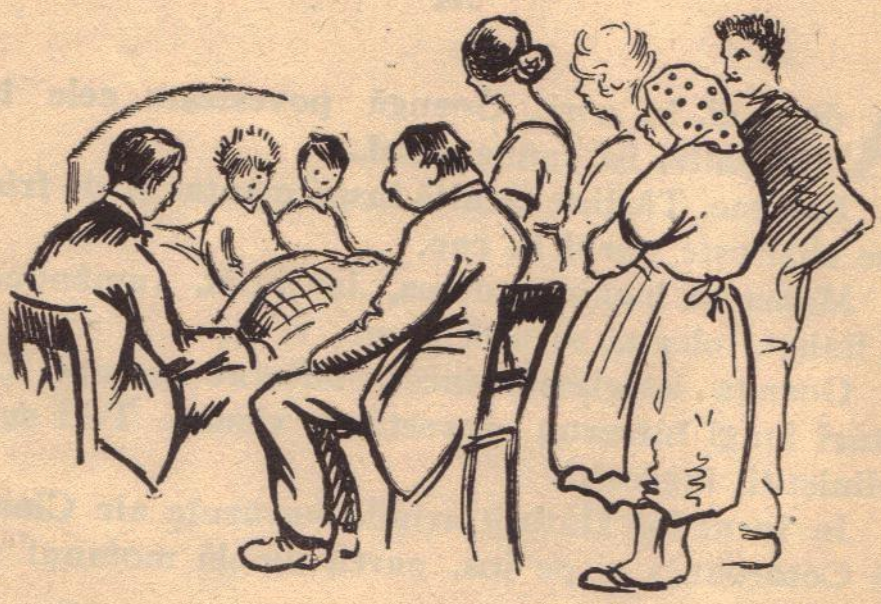

Copiii oftară... Mama îşi şterse lacrimile mari, care izvorau din ochii ei buni şi iertători. Intru târziu, tatăl rupse tăcerea şi întrebă:

— Ei, bine, ce aveţi de gând să faceţi de aci înainte? Cum o să vă purtaţi?

— Ne vom cuminţi, răspunseră copilaşii.

— O, de-ar fi aşa! se grăbi să spună mama.

— Da, ne vom îndrepta, zise Goangă.

Târlică începu să plângă cu suspine.

— Să nu fie numai vorbe, adaogă tatăl.

— Vă vom iubi şi respecta, şopti Goangă.

— Auzi-i Doamne, se rugă mama.

— Vom cinsti pe cei mai mari ca noi, urmă Goangă, vom fi miloşi şi mai presus de toate, vom iubi şi slăvi pe Dumnezu!

— Da, îl vom iubi, zise şi Târlică printre lacrimi.

— El este bun şi mare, întări tatăl, numai El poate să facă minunea asta cu voi, să vă îndrepte — şi sculându-se în picioare, îşi făcu semnul crucii cu evlavie şi credinţă.

* * *

Urmară apoi zile foarte grele. In aceiaşi seară chiar, Goangă fu cuprins de o ferbinţeală grozavă. Părinţii nu mai ştiau ce să facă. Trebuiau să cheme un doctor, dar bani în casă nu aveau. Leafa tatălui, leafa unui biet funcţionar, era sfârşită. Aşa că-l îngrijiră ei cum s'au priceput: cu fricţiuni, pahare şi alte leacuri; dar boala mergea înainte. Goangă slăbise mult, nu mai mânca, noaptea aiura. Târlică se înbolnăvi şi el. Băieţii zăceau în acelaşi pat, doborâţi de acelaşi rău.

Proprietarul casei, află de boala lor şi alergă să-i vadă. Mizeria şi lipsa din această gospodărie, îl îngrozi. In grabă chemă un doctor. El îi plăti şi tot el aduse dela farmacie doctoriile.

Copiii au luat medicamentele. Căldurile au început să le scadă şi au avut o noapte bună, liniştită, cu câteva ceasuri de somn.

Doctorul îi vedea zilnic. Fața lui îngrijorată la început, acum se înseninase și într'o zi spuse:

— De azi încolo am să viu mai rar, am să trec peste trei zile..., să urmați cu doctorii le ce vi le-am dat.

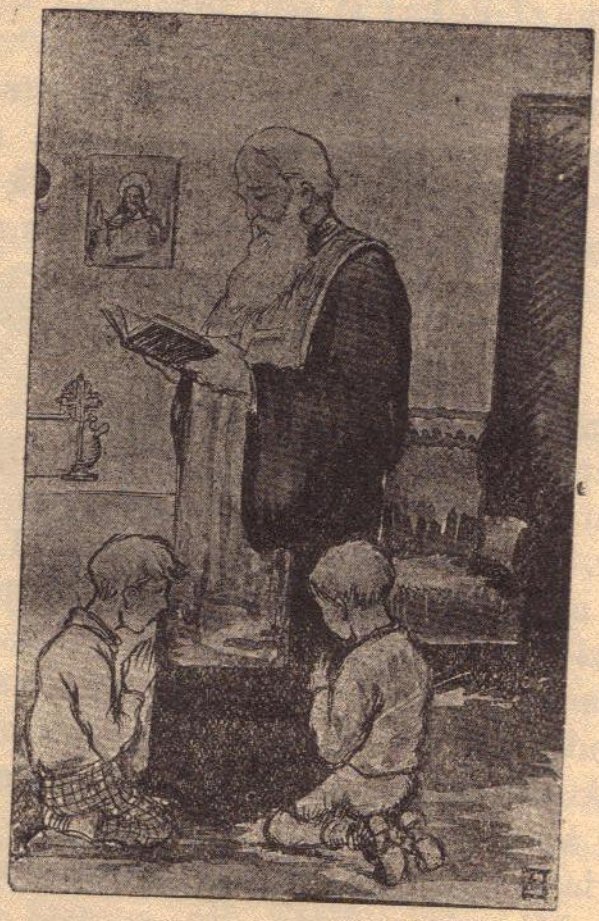

Insuși doctorul le aducea în sticluțe mici.

In sfârșit, grija cea mare a trecut, copiii s'au făcut bine.

Biata maica lor, care ajunsese ca o scândură de slabă — e fericită — și ceasuri întregi stă în ge-

nunchi în faţa icoanelor, mulţumind lui Dumnezeu că i-a scăpat feciorii.

Tatăl a muncit ore suplimentare şi noaptea chiar, pentru a strânge gologanii, care îi datora doctorului şi proprietarului.

Când vru să-i înapoieze banii, proprietarul zise:

— Nu-mi datorezi nimic. Sunt mulţumit că ţi-au scăpat copiii! Ei mi-au fost întotdeauna dragi!...

Asemenea nici doctorul, suflet bun şi milos nu primi nici o plată.

Iar preotul mahalalei, când fu chemat să facă o sfântă slujbă în căsuţa lor, auzind că doctorul şi proprietarul casei i-au ajutat cu bani, pe care n'au vrut să-i mai primească, spuse:

— O, Doamne! Mai sunt încă suflete bune şi mărinimoase în ţara noastră! Dumnezeu să le dea sănătate şi să-i aibă în paza lui!...

Preotul vorbi mult cu copilaşii. Auzi din gura lor toate cele întâmplate şi povestea visului urât. Sfinţia Sa îi certă părinteşte, le dădu sfaturi şi îi binecuvântă. Apoi Goangă spuse:

— Vom fi cuminţi de-aci înainte, sfinte părinte, am făcut multe rele şi am trecut printr'o mare primejdie.

ZILE SENINE

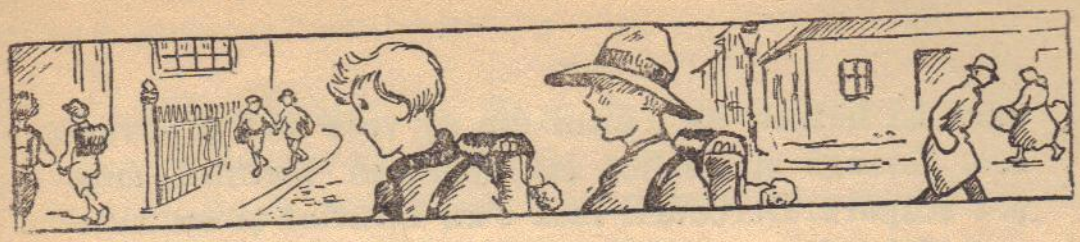

XII

A doua zi, Goangă şi Târlică urmau să se ducă la şcoală. S'au sculat de dimineaţă, şi-au căutat cărţile, le-au luat cu grije şi le-au învelit în jurnale, punându-le fiecare în ghiozdanul lui, apoi sărutând mâinile părinţilor, plecară grăbiţi.

Astfel şi-au reînceput viaţa de şcoală...

Profesorul se minună de schimbarea lor. Erau cei mai buni la carte şi cei mai cuminţi. Au fost aleşi monitori peste toţi elevii.

Acasă când se întorceau, nici nu se simţea de ei. Işi căutau de învăţătură şi ajutau adesea mamei la nevoile gospodăriei.

Şi aşa trecu o vreme... Se apropiară examenele; anul şcolar era pe sfârşite.

* * *

Acum, iată-i că se întorc liniştiţi dela şcoală. Profesorul le-a dat pe carnet toate notele. Sunt fericiţi la gândul că au să le arate părinţilor şi nu ştiu cum să facă să ajungă mai repede acasă.

Dar pe stradă întâlnesc nişte copii nebunatici, care alergau după un bătrân şchiop şi obosit şi de

care îşi băteau joc; unul din ei voia să-l şi lovească. Goangă şi Târlică iau apărarea bietului moş, şi-l scăpară. Derbedeii însă s'au înfuriat şi au început să-i înjure pe ei. Gata-gata erau să şi mănânce o bătaie bună, dacă nu săreau să-i scape doi domni, care goniră haimanalele păcătoase.

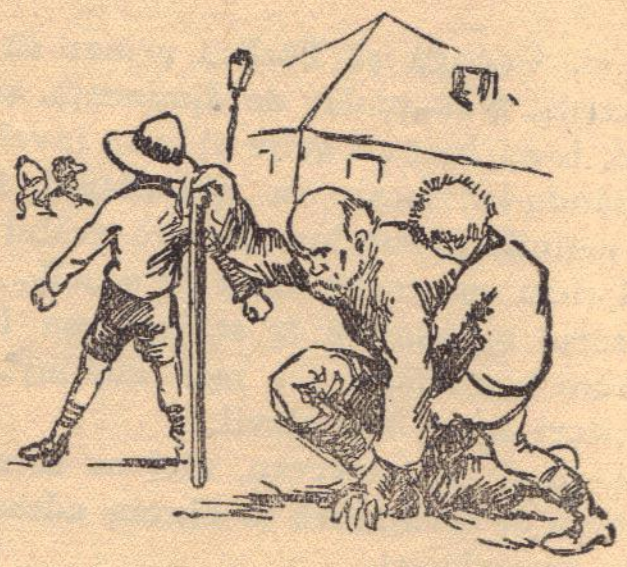

— Cine sunt copilaşii aceştia, care au scăpat pe moşneag? întreabă unul din domni.

— Ce, nu-i cunoşti? zise celălalt. Sunt Goangă şi Târlică. E o minune cu ei. Au fost nebunii mahalalei. Speriaseră întreaga lume!... Dar acum, alţii ca ei nu mai găseşti; în şcoală sunt cei dintâi, la biserică se duc regulat, în sfârşit, sunt blânzi, miloşi şi cuminţi, cuminţi cum alţi copii nu mai sunt. Ferice de aşa părinţi.

Goangă şi Târlică trec pe lângă dânşii. Pe tro-

tuar nu e destul loc. Ei se dau înlături pe jos, îşi scot şepcile şi spun:

— Bună ziua şi vă mulţumim că ne-aţi scăpat de băieţii ceia răi!...

Cei doi domni se opresc şi stau câteva clipe de vorbă cu ei.

Apoi Goangă rosti încet:

— Să ne iertaţi... Noi ne ducem acasă. Se face târziu. Mama e singură şi trebue să-i ajutăm, avem lemne de adus din pivniţă şi lecţii de învăţat pentru mâine...

— Bine, bine, spun domnii şi mângâindu-i, îi lăsară să plece.

Copiii luându-se de mână, plecară grăbiţi spre casă, unde au ajuns după puţin.

In pragul uşii, întâlnesc pe proprietar, căruia îi dau bună ziua. Acesta le mulţumeşte şi se uită cu drag după ei, zicându-şi:

— Doamne, ce minune! Din doi nebuni, au ajuns buni şi cuminţi ca doi îngeri...!

Şi iar se uită după ei, cum încet, frumos, urcă scările pe care altă dată le zăpăceau cu tropăiturile şi urletele lor.

Sus, mama le ieşi înainte, îi îmbrăţişă, îi sărută şi îi întreabă ce au făcut la şcoală.

Ei vorbesc, îşi arată carnetele cu notele profesorilor, unde se vede numai zece şi „foarte bine".

Dânsa e mulţumită, iar de bucurie, lacrimi mari îi joacă printre gene, în vreme ce Goangă, scoase un oftat adânc, greu, ca după o mare oboseală.

— De ce oftezi? copilul meu, întrebă mama.

— Mă gândesc, răspunse el, când o să pot să fiu atât de bun, încât Dumnezeu şi îngerul Bunătăţii să mă ierte de tot ce-am greşit în trecut.

— Şi pe mine, adăogă Târlică, cu glasul tremurând.

— O, feciorii mei, zise mama îmbrăţişându-i cu

căldură, Dumnezeu v'a iertat. Copii ca voi, cuminţi şi ascultători, nu mai sunt alţii !...

— De-ar fi aşa, am fi fericiţi, îngânară Goangă şi Târlică.

Şi aşezându-se lângă ea, începură să plângă încet, cu suspine.

Lacrămi calde, picuri de rouă strălucitoare le cădeau din ochişori pe mâinile aspre de muncă ale maicei lor, care-i mângâia duios. Gândurile ei în acea clipă, sburau spre zilele anilor viitori, când aceşti doi copii, vor ajunge mari, când vor fi oameni învăţaţi şi folositori ţării, când mai presus de toate, vor fi sprijinul bătrâneţelor ei şi ale tatălui lor...

Incheierea părţei a II-a şi sfârşitul romanului.

XIII

Astfel se împlini minunea, pe care nimeni n'ar fi crezut-o: Goangă şi Târlică, din doi copii nebuni, zănatici, neascultători, care nu învăţau nimic la şcoală, din doi copii răi, cum i-aţi văzut la începutul povestirei, să ajungă cuminţi ca doi îngeri...
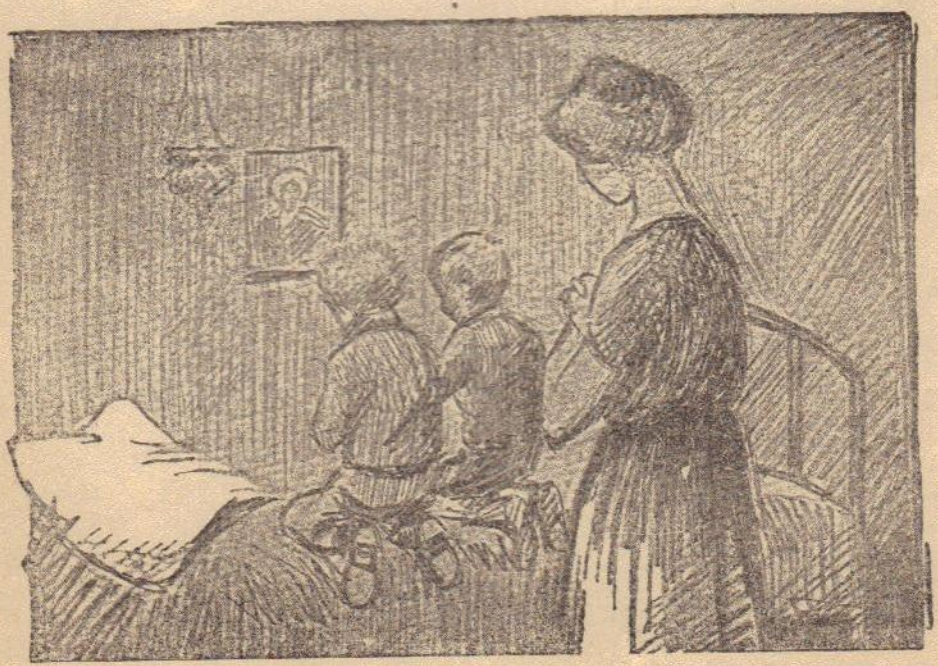
Minunea aceasta a făcut-o îngerul Buia-Ţuţu din rai, a făcut-o numai Dumnezeu, căruia ei acuma i se roagă şi-i mulţumesc pentru că i-au îndreptat spre bine, spre credinţă şi spre iubirea de oameni.